

บทที่ 5

สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การเปิดรับสื่อละครโทรทัศน์ การรู้เท่าทันสื่อ และความคิดเห็นต่อความนิยมทางเพศ และการเลียนแบบพฤติกรรมชายรักชายของเยาวชนในกรุงเทพมหานคร” ในบทนี้จะเป็นการสรุปผลการวิจัย การอภิปรายผลการวิจัย และการนำเสนอข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย โดยมีรายละเอียดดังนี้

วัตถุประสงค์การทำวิจัย

1. เพื่อศึกษาการเปิดรับสื่อละครโทรทัศน์ รู้เท่าทันสื่อ และความคิดเห็นต่อความนิยมทางเพศชายรักชาย และการเลียนแบบพฤติกรรมชายรักชายของเยาวชน
2. เพื่อศึกษาความแตกต่างของการเปิดรับสื่อละครโทรทัศน์ การรู้เท่าทันสื่อละครโทรทัศน์ และความคิดเห็นต่อความนิยมทางเพศชายรักชาย และการเลียนแบบพฤติกรรมชายรักชาย ของนักเรียนมัธยมศึกษาประเภทโรงเรียนชายล้วน และโรงเรียนสหศึกษา
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของการเปิดรับสื่อละครโทรทัศน์ กับการรู้เท่าทันสื่อละครโทรทัศน์ และความคิดเห็นต่อความนิยมทางเพศชายรักชาย และการเลียนแบบพฤติกรรมชายรักของเยาวชน
4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของการรู้เท่าทันสื่อละครโทรทัศน์ กับการความคิดเห็นต่อความนิยมทางเพศชายรักชาย และการเลียนแบบพฤติกรรมชายรักชายของนักเรียนมัธยมศึกษา
5. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของความคิดเห็นต่อความนิยมทางเพศชายรักชาย กับการความคิดเห็นต่อการเลียนแบบพฤติกรรมชายรักชายของเยาวชน
6. เพื่อศึกษาตัวแปรที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด ในการอธิบายความคิดเห็นต่อการเลียนแบบพฤติกรรมชายรักชายของเยาวชน
7. เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ ของความคิดเห็นต่อการเลียนแบบพฤติกรรมชายรักชายของเยาวชน

สมมติฐานการวิจัย

1. นักเรียนมัธยมศึกษาประเภทโรงเรียนชายล้วน มีการเปิดรับสื่อละครโทรทัศน์แตกต่างจากนักเรียนโรงเรียนสหศึกษา
2. นักเรียนมัธยมศึกษาประเภทโรงเรียนชายล้วน มีการรู้เท่าทันสื่อละครโทรทัศน์แตกต่างจากนักเรียนโรงเรียนสหศึกษา
3. นักเรียนมัธยมศึกษาประเภทโรงเรียนชายล้วน มีความคิดเห็นต่อความนิยมทางเพศชายรักชายแตกต่างจากนักเรียนโรงเรียนสหศึกษา
4. นักเรียนมัธยมศึกษาประเภทโรงเรียนชายล้วน มีความคิดเห็นต่อการเลียนแบบพฤติกรรมชายรักชายแตกต่างจากนักเรียนโรงเรียนสหศึกษา
5. การเปิดรับสื่อละครโทรทัศน์ มีความสัมพันธ์กับการรู้เท่าทันสื่อละครโทรทัศน์ของเยาวชน
6. การเปิดรับสื่อละครโทรทัศน์ มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อความนิยมทางเพศชายรักชายของเยาวชน
7. การเปิดรับสื่อละครโทรทัศน์ มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อการเลียนแบบพฤติกรรมชายรักชายของเยาวชน
8. การรู้เท่าทันสื่อละครโทรทัศน์ มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อความนิยมทางเพศชายรักชายของเยาวชน
9. การรู้เท่าทันสื่อละครโทรทัศน์ มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อการเลียนแบบพฤติกรรมชายรักชายของเยาวชน
10. ความคิดเห็นต่อความนิยมทางเพศชายรักชาย มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อการเลียนแบบพฤติกรรมชายรักชายของเยาวชน
11. การเปิดรับสื่อละครโทรทัศน์ เป็นตัวแปรที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดในการอธิบายความคิดเห็นต่อการเลียนแบบพฤติกรรมชายรักชายของเยาวชน
12. การเปิดรับสื่อละครโทรทัศน์ การรู้เท่าทันสื่อละครโทรทัศน์ และความคิดเห็นต่อความนิยมทางเพศ เป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของความคิดเห็นต่อการเลียนแบบพฤติกรรมชายรักชายของเยาวชน

โดยการวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ มีแบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย เพื่อศึกษา การเปิดรับสื่อละครโทรทัศน์ การรู้เท่าทันสื่อละครโทรทัศน์ และความคิดเห็นต่อความนิยมทางเพศ และความคิดเห็นต่อการเลียนแบบพฤติกรรมชายรักชายของเยาวชน โดยในการศึกษาวิจัยเชิง สำรวจนี้ (Survey Research) จะทำการวัดแบบครั้งเดียว (One-Shot Descriptive Study)

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1: การใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) ได้แก่ การหาค่าร้อยละ (Percentage) การหาค่าเฉลี่ย (Mean) เพื่อใช้ในการอธิบายลักษณะทางประชากรของกลุ่ม ตัวอย่าง ข้อมูลเกี่ยวกับการเปิดรับสื่อละครโทรทัศน์ ข้อมูลเกี่ยวกับการรู้เท่าทันสื่อละครโทรทัศน์ ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อความนิยมทางเพศชายรักชาย ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อการ เลียนแบบพฤติกรรมชายรักชาย และข้อเสนอแนะ

ตอนที่ 2: สถิติอ้างอิง (Inferential Statistic) เพื่อใช้ในการทดสอบสมมติฐานของการวิจัย ได้แก่

1. ใช้ T-test เพื่อทดสอบความแตกต่างของกลุ่มตัวอย่างที่จำแนกตามประเภทโรงเรียน กับ ตัวแปรการเปิดรับสื่อละครโทรทัศน์ การรู้เท่าทันสื่อละครโทรทัศน์ ความคิดเห็นต่อความนิยมทาง เพศชายรักชาย ความคิดเห็นต่อการเลียนแบบพฤติกรรมชายรักชาย ตามสมมติฐานข้อที่ 1-4
2. ใช้ค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation) เพื่อหา ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรคู่ต่าง ๆ ตามสมมติฐานข้อที่ 5-10
3. ใช้ Multiple Regression เพื่อหาตัวแปรที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด ในการอธิบายความ คิดเห็นต่อการเลียนแบบพฤติกรรมชายรักชายของเยาวชน ตามสมมติฐานข้อที่ 11
4. ใช้ Path Analysis เพื่อศึกษาตัวแปรที่มีความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของความคิดเห็นต่อการ เลียนแบบพฤติกรรมชายรักชายของเยาวชน ตามสมมติฐานข้อที่ 12

ตอนที่ 1: การใช้สถิติเชิงพรรณนา

1. ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทางประชากร

ผู้วิจัยพบว่า อายุของกลุ่มตัวอย่างอยู่ที่อายุ 13 ปีมากที่สุด รองลงมาอายุ 14 ปี รองลงมา 15 ปี และ 16 ปี ส่วนระดับการศึกษากลุ่มตัวอย่างอยู่ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 มากที่สุด รองลงมาอยู่ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 นอกจากนี้ กลุ่มตัวอย่างยังเรียนอยู่ในโรงเรียนชายล้วน และโรงเรียนสหศึกษา ประเภทโรงเรียนละ 200 คน

สถานที่พักอาศัยในปัจจุบันกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่พักอยู่กับบิดา-มารดา รองลงมาพักอยู่กับผู้ปกครอง หรือญาติ สถานภาพสมรสของบิดา-มารดาของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่สมรส รองลงมาหย่าร้าง แต่ไม่ได้แต่งงานใหม่ และสมรสแต่แยกกันอยู่เนื่องจากงาน กลุ่มตัวอย่างมีพี่ชายหรือน้องชายมากที่สุด รองลงมามีพี่สาว หรือน้องสาว และเป็นลูกคนเดียว

2. ข้อมูลเกี่ยวกับการเปิดรับสื่อละครโทรทัศน์

ผู้วิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการเปิดรับสื่อละครโทรทัศน์อยู่ในระดับต่ำ เมื่อพิจารณารายละเอียดแล้ว พบว่า ละครเรื่องที่กลุ่มตัวอย่างเปิดรับชมมากที่สุด คือ เรื่องเลื่อมพรายลายรัก รองลงมา คือ เรื่องเพลิงสีรุ้ง และน้ำตาลไหม้

เหตุผลในการเปิดรับสื่อละครโทรทัศน์ เพื่อความบันเทิงมากที่สุด รองลงมาเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ และเพื่อฆ่าเวลา นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างบางคนยังมีเหตุผลในการรับชมละครโทรทัศน์ เพื่อการศึกษา เพราะอยากเป็นนักแสดง และมารดาของตนชอบรับชมละคร ตนเองเลยรับชมตามมารดา

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะรับชมละครโทรทัศน์ผ่านทางโทรทัศน์ (ช่อง 3, 5, 7, 9) มากที่สุด รองลงมาผ่านทางอินเทอร์เน็ต/เว็บไซต์ และผ่านทางโทรทัศน์ (ช่องเคเบิลทีวี)

ช่วงเวลาที่กลุ่มตัวอย่างใช้ในการเปิดรับสื่อละครโทรทัศน์ แบ่งออกเป็น 2 ช่วง ได้แก่ ช่วงวันธรรมดา (วันจันทร์-วันศุกร์) และช่วงวันหยุด (วันเสาร์-วันอาทิตย์) เมื่อพิจารณารายละเอียดแล้วพบว่า ในช่วงวันธรรมดา (วันจันทร์-วันศุกร์) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะรับชมละครโทรทัศน์ในช่วงเวลา 20.01-00.00 น. มากที่สุด รองลงมาเป็นช่วงเวลา 16.01-20.00 น. และช่วงเวลา 12.01-

16.00 น. ส่วนในช่วงวันหยุด (วันเสาร์-วันอาทิตย์) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะรับชมละครโทรทัศน์ ในช่วงเวลา 20.01-00.00 น. มากที่สุด รองลงมาเป็นช่วงเวลา 08.01-12.00 น. และช่วงเวลา 16.01-20.00 น.

ระยะเวลาที่กลุ่มตัวอย่างใช้ในการรับชมละครโทรทัศน์มากที่สุด คือ 1-2 ชั่วโมงต่อครั้ง รองลงมา 3 ชั่วโมงขึ้นไปต่อครั้ง และน้อยกว่า 1 ชั่วโมงต่อครั้ง

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะรับชมละครโทรทัศน์ที่บ้าน หรือที่พักอาศัยมากที่สุด รองลงมาที่ สถานศึกษา และบ้านเพื่อน โดยจะรับชมละครโทรทัศน์กับบิดา-มารดามากที่สุด รองลงมา รับชมคนเดียว และรับชมกับญาติพี่น้อง

3. ข้อมูลเกี่ยวกับการรู้เท่าทันสื่อละครโทรทัศน์

ผู้วิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการรู้เท่าทันสื่อละครโทรทัศน์อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อ พิจารณารายละเอียดแล้ว พบว่า ความสามารถในการวิเคราะห์สื่อของกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับสูง ทั้ง 2 ข้อ รองลงมา คือ ความสามารถในการประเมินสื่อ และความสามารถในการเข้าถึงสื่อ ซึ่งจะ เห็นได้ว่าความสามารถทั้งสองต่างก็อยู่ในระดับปานกลาง

4. ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อความนิยมทางเพศ

ผู้วิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อความนิยมทางเพศอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อ พิจารณารายละเอียดแล้ว พบว่า กลุ่มตัวอย่างมองว่าเยาวชนในปัจจุบันมักให้คุณค่ากับความ นิยมทางเพศ โดยการยอมรับ และเปิดเผยตนเองมากขึ้นอยู่ในระดับสูง รองลงมา กลุ่มตัวอย่างมอง ว่าเยาวชนชายรักชายในปัจจุบัน สามารถแสดงออกถึงความต้องการ ตลอดจนพฤติกรรมต่าง ๆ ทางเพศได้มากขึ้นอยู่ในระดับปานกลาง ถัดมากกลุ่มตัวอย่างมองว่าเยาวชนบางกลุ่มมองว่า ความสัมพันธ์ทางเพศ ระหว่างชายกับชายเป็นเรื่องปกติมากขึ้นอยู่ในระดับปานกลาง

นอกจากนี้ กลุ่มตัวอย่างยังมองว่าเยาวชนมักใช้บุคลิกลักษณะในการเปิดเผยตนเองว่า เป็นชายรักชายมากที่สุด รองลงมาเยาวชนจะมีการเปิดเผยตนเองว่าเป็นชายรักชายผ่านทาง กิริยามารยาท และการแสดงออกท่าทาง

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ได้รับความรู้เรื่องเพศจากสื่ออินเทอร์เน็ต/เว็บไซต์มากที่สุด รองลงมา คือ เพื่อน และโทรทัศน์ เมื่อมีปัญหาเรื่องเพศกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะปรึกษาบิดามารดามากที่สุด รองลงมาปรึกษาเพื่อน และครู-อาจารย์ นอกจากนี้ จะเห็นได้ว่าจะมีกลุ่มตัวอย่างบางคนเลือกที่จะปรึกษาจิตแพทย์ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะพบเห็นเยาวชนชายรักชายที่สถาบันการศึกษามากที่สุด รองลงมาที่ห้างสรรพสินค้า และสถานบันเทิง

เมื่อพูดถึงชายรักชายกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ จะนึกถึงการที่ชายรักชายแสดงความรักให้กันมากที่สุด รองลงมา คือ การที่ชายรักชายเดินจูมมือกัน และการที่ชายรักชายมีเพศสัมพันธ์ นอกจากนี้ เมื่อพูดถึงชายรักชายกลุ่มตัวอย่างบางคน จะรู้สึกขยักขแยง รู้สึกทุเรศ และรู้สึกน่าเกลียด

การรอกหักจากผู้หญิง เป็นความคิดเห็นที่มีต่อสาเหตุที่ทำให้เยาวชนสมัยนี้เป็นชายรักชายมากขึ้นมากที่สุด รองลงมาเป็นอาการป่วยทางจิต และความนิยมในสังคม/แฟชั่น/การเลียนแบบ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะมีเพื่อนเป็นชายรักชาย โดยเป็นเพื่อนในโรงเรียนมากที่สุด รองลงมามีเพื่อนเป็นชายรักชาย โดยเป็นเพื่อนในห้อง และเพื่อนในกลุ่ม บทละคร และตัวนักแสดงมักจะถูกใช้ในการสื่อถึงชายรักชายในละครโทรทัศน์มากที่สุด รองลงมาเป็นมุกตลก

5. ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อการเลียนแบบ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อการเลียนแบบอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายละเอียดแล้ว พบว่า กลุ่มตัวอย่างมองว่า ตนเองมักจะสังเกตเห็นบุคคลรอบข้างมีการเลียนแบบเพิ่มมากขึ้นจากเมื่อก่อน โดยเฉพาะการเลียนแบบจากละครโทรทัศน์ ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง

นอกจากนี้ ทรงผมจากนักแสดงชายในละครโทรทัศน์เป็นสิ่งที่กลุ่มตัวอย่าง และคนรอบข้างใช้ในการเลียนแบบมากที่สุด รองลงมาการแต่งกายจากนักแสดงชายในละครโทรทัศน์เป็นสิ่งที่กลุ่มตัวอย่าง และคนรอบข้างใช้ในการเลียนแบบ ถัดไปเป็นบุคลิกลักษณะ และกิริยามารยาทจากนักแสดงชายในละครโทรทัศน์เป็นสิ่งที่กลุ่มตัวอย่าง และคนรอบข้างใช้ในการเลียนแบบ

ดารา นักร้อง นักแสดง เป็นตัวต้นแบบที่เยาวชนนิยมใช้ในการเลียนแบบมากที่สุด รองลงมา คือ บิดา-มารดา และเพื่อน เยาวชนใช้การสังเกตในการเลียนแบบมากที่สุด รองลงมา คือ การทดลองด้วยตนเอง และการได้ยิน

ความอยากรู้อยากลอง เป็นความคิดเห็นที่มีต่อสาเหตุที่ทำให้เยาวชนเกิดการเลียนแบบชายรักชายมากที่สุด รองลงมาการอยากเป็นเหมือนบุคคลต้นแบบ และความนิยม/แฟชั่น

รูปแบบในการเลียนแบบของเยาวชนจะเป็นประเภทการมีพฤติกรรมอย่างเดียวกัน และประเภทการมีพฤติกรรมเทียบเคียงกันมากที่สุด

ตอนที่ 2: การใช้สถิติอ้างอิง

สมมติฐานข้อที่ 1 นักเรียนมัธยมศึกษาประเภทโรงเรียนชายล้วน มีการเปิดรับสื่อละครโทรทัศน์แตกต่างจากนักเรียนโรงเรียนสหศึกษา ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนโรงเรียนชายล้วนมีการเปิดรับสื่อละครโทรทัศน์แตกต่างจากนักเรียนโรงเรียนสหศึกษา ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1

สมมติฐานข้อที่ 2 นักเรียนมัธยมศึกษาประเภทโรงเรียนชายล้วน มีการรู้เท่าทันสื่อละครโทรทัศน์แตกต่างจากนักเรียนโรงเรียนสหศึกษา ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนโรงเรียนชายล้วนไม่มีความแตกต่างในการรู้เท่าทันสื่อละครโทรทัศน์กับนักเรียนโรงเรียนสหศึกษา ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2

สมมติฐานข้อที่ 3 นักเรียนมัธยมศึกษาประเภทโรงเรียนชายล้วน มีความคิดเห็นต่อความนิยมทางเพศชายรักชายแตกต่างจากนักเรียนโรงเรียนสหศึกษา ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนโรงเรียนชายล้วนไม่มีความแตกต่างในความคิดเห็นต่อความนิยมทางเพศกับนักเรียนโรงเรียนสหศึกษา ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 3

สมมติฐานข้อที่ 4 นักเรียนมัธยมศึกษาประเภทโรงเรียนชายล้วน มีความคิดเห็นต่อการเลียนแบบพฤติกรรมชายรักชายแตกต่างจากนักเรียนโรงเรียนสหศึกษา ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนโรงเรียนชายล้วนไม่มีความแตกต่าง ในความคิดเห็นต่อการเลียนแบบพฤติกรรมชายรักชายกับนักเรียนโรงเรียนสหศึกษา ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 4

รักชาย โดยมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 และเป็นความสัมพันธ์ในระดับที่ปานกลาง คือ 0.453 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 10

สมมติฐานข้อที่ 11 การเปิดรับละครโทรทัศน์ เป็นตัวแปรที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดในการอธิบายความคิดเห็นต่อการเลียนแบบพฤติกรรมชายรักชายของเยาวชน ผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด ในการอธิบายความคิดเห็นต่อการเลียนแบบพฤติกรรมชายรักชายของกลุ่มตัวอย่าง คือ ความคิดเห็นต่อความนิยมทางเพศ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ตัวเปรียบเทียบ (Beta Coefficients) อยู่ที่ 0.373 มีระดับนัยสำคัญทางสถิติอยู่ที่ 0.001 และมีค่าสัมประสิทธิ์การทำนาย (r^2) เท่ากับ 0.206 นั้นหมายถึง การเปิดรับสื่อละครโทรทัศน์ การรู้เท่าทันสื่อละครโทรทัศน์ และความคิดเห็นต่อความนิยมทางเพศ ร่วมกันส่งผลต่อความคิดเห็นต่อการเลียนแบบพฤติกรรมชายรักชาย คิดเป็นร้อยละ 20.6 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 11

สมมติฐานข้อที่ 12 การเปิดรับละครโทรทัศน์ การรู้เท่าทันสื่อละครโทรทัศน์ และความคิดเห็นต่อความนิยมทางเพศ เป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของความคิดเห็นต่อการเลียนแบบพฤติกรรมชายรักชายของเยาวชน ผลการวิจัยพบว่า การเปิดรับสื่อละครโทรทัศน์ การรู้เท่าทันสื่อละครโทรทัศน์ ความคิดเห็นต่อความนิยมทางเพศ เป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงในการอธิบายความคิดเห็นต่อการเลียนแบบพฤติกรรมชายรักชายของเยาวชน นอกจากนี้ ความคิดเห็นต่อความนิยมทางเพศยังเป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลทางอ้อม ในการอธิบายความคิดเห็นต่อการเลียนแบบพฤติกรรมชายรักชายของเยาวชน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 12

การอภิปรายผล

ในส่วนของ การอภิปรายผลการวิจัยนั้น ผู้วิจัยจะอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. การเปิดรับสื่อละครโทรทัศน์ของเยาวชน

สื่อละครโทรทัศน์เป็นสื่อที่สามารถเข้าถึงได้กับคนทุกเพศทุกวัย โดยเฉพาะกับเด็ก ซึ่งมีผลวิจัยหลายชิ้นที่ชี้ให้เห็นถึงการเปิดรับละครโทรทัศน์ของเด็ก อาทิ “สื่อโทรทัศน์กับการใช้ความรุนแรงในกลุ่มเยาวชน” (เอแบคโพลล์ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ, 2549: Online) ผลการสำรวจ

ภาคสนามพบว่า ตัวอย่างเกือบ 3 ใน 4 หรือร้อยละ 72.1 ระบุนิยมดูโทรทัศน์ทุกวัน และตัวอย่างกว่า 1 ใน 3 หรือร้อยละ 39.8 ใช้เวลาเฉลี่ยในการดูโทรทัศน์แต่ละครั้งประมาณ 3-5 ชั่วโมง เป็นที่น่าสังเกตว่า ช่วงเวลาที่ตัวอย่างนิยมดูโทรทัศน์เป็นประจำ เป็นช่วงเวลาหลังเลิกเรียนเป็นหลัก คือ ตั้งแต่หลัง 17.00 น. เป็นต้นไป เรื่อยไปจนถึง 24.00 น. ไม่ว่าจะเป็น วันจันทร์-ศุกร์ หรือ วันเสาร์-อาทิตย์ นั้น ตัวอย่างนิยมดู โทรทัศน์ตั้งแต่ช่วงเวลา 20.01-22.00 น. มากที่สุดรองลงมาเป็นช่วงเวลา 17.01-20.00 น. และ ช่วงเวลา 22.01-24.00 น. ตามลำดับ

ส่วนในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการเปิดรับละครโทรทัศน์ที่มีบริบทชายรักชาย อยู่ในระดับต่ำ เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่ได้เป็นชายรักชาย จึงไม่ได้มีความต้องการในการเปิดรับละครโทรทัศน์ที่มีบริบทชายรักชาย ซึ่งเป็นไปตามทฤษฎีการเปิดรับข่าวสารของโจเซฟ ที แคลปเปอร์ (Klapper, J.T., 1960: 19-25 อ้างถึงในกลุ่มพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพ กองสุศึกษา กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ, 2547: Online) ที่กล่าวไว้ว่า กระบวนการเลือกรับข่าวสาร ประกอบไปด้วย การเลือกเปิดรับ การเลือกให้ความสนใจ การเลือกรับรู้การตีความหมาย และการเลือกจดจำ ดังนั้น เมื่อละครโทรทัศน์ที่มีบริบทชายรักชายไม่ตรง กับความต้องการของกลุ่มตัวอย่าง การเปิดรับ และความสนใจสื่อจึงอยู่ในระดับต่ำ และส่งผลให้การตีความ และการเลือกที่จะจดจำมีน้อย

ทอดด์ ฮันท์ และ เบรนท์ ดี รูเบน (ปรมะ สตะเวทิน, 2541: 122-124 อ้างถึงในกลุ่มพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพ กองสุศึกษา กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ, 2547: Online) ยังกล่าวว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกเปิดรับข่าวสารนั้น เกิดจากความต้องการทางกาย และใจ (Need) ทศคติ และค่านิยม (Attitude and Values) เมื่อกลุ่มตัวอย่างไม่ได้เป็นชายรักชาย ความต้องการในการเปิดรับละครโทรทัศน์ที่มีบริบทชายรักชายเลยอยู่ในระดับต่ำตามไปด้วย จึงเป็นคำตอบว่าทำไม กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการเปิดรับละครโทรทัศน์ที่มีบริบทชายรักชายอยู่ในระดับต่ำ และมีความถี่ในการเปิดรับละครโทรทัศน์ที่มีบริบทชายรักชายน้อยมาก หรือไม่เคยรับชมเลย

นอกจากนี้ ละครโทรทัศน์ยังเป็นสื่อที่สามารถสร้างความบันเทิงให้กับผู้ชมได้เป็นอย่างดี ด้วยการนำเสนอเรื่องราวที่มีความหลากหลาย อาจเป็นเรื่องจริง หรือเรื่องจากการแต่งขึ้นจากจินตนาการ ทำให้การเปิดรับชมละครโทรทัศน์ยังคงเป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่กลุ่มตัวอย่างเลือกใช้ในการ

สร้างความบันเทิง เพื่อพักผ่อนหย่อนใจ และเพื่อฆ่าเวลา อีกทั้ง ยังมีกลุ่มตัวอย่างบางคนมีเหตุผลในการเปิดรับละครโทรทัศน์ เพื่อการศึกษา เพราะตนเองอยากเป็นนักแสดง และมารดาของตนชอบรับชมละคร ตนเองเลยรับชมตามมารดา ซึ่งตรงกับวัตถุประสงค์ในการเลือกเปิดรับข่าวสารของสุรพงษ์ ไสธนะเสถียร (สุรพงษ์ ไสธนะเสถียร, 2533:40-44 อ้างถึงในกลุ่มพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพ กองสุศึกษา กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ, 2547: Online) ที่กล่าวว่า วัตถุประสงค์ในการเลือกเปิดรับข่าวสารประกอบด้วย 4 ประการ ได้แก่ เพื่อการรับรู้ข่าวสาร เพื่อความหลากหลายทางด้านอารมณ์ เพื่ออรรถประโยชน์ทางสังคมในการเข้าสังคม และเป็นการผละสังคมนในการหลีกเลี่ยงงานประจำ หรือคนรอบข้าง โดยจะเปิดรับละครโทรทัศน์ผ่านช่อง 3, 5, 7, 9 มากที่สุด ในช่วงเวลา 20.01-00.00 น. ทั้งวันธรรมดา และวันหยุดเสาร์-อาทิตย์ ครั้งละ 1-2 ชั่วโมง รับชมที่บ้านพักอาศัยกับบิดา-มารดา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของแอบแบคโพล์ (2549) ที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น

2. การรู้เท่าทันสื่อละครโทรทัศน์ของเยาวชน

การรู้เท่าทันสื่อ นั้น เป็นการเรียนรู้ถึงเหตุการณ์ หรือความคิดของบุคคลนั้น ๆ ได้ทันที ซึ่งมีความสำคัญมากสำหรับเยาวชน เพราะเยาวชนยังมีประสบการณ์ชีวิตน้อย อาจจะไม่ทันความคิดของผู้ใหญ่ หรือผู้จะเข้ามาหวังผลประโยชน์กับเยาวชน การรู้เท่าทันสื่อสำหรับเยาวชนจึงเป็นสิ่งที่ต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก และการจะบอกว่ากลุ่มตัวอย่างมีการรู้เท่าทันสื่อหรือไม่นั้น จะต้องพิจารณาจากความสามารถในด้านต่าง ๆ อาทิ การเข้าถึงสื่อ การวิเคราะห์สื่อ การประเมินสื่อ และการสังเคราะห์สื่อ มาหลอมรวมกันกลายเป็นการรู้เท่าทันสื่อ ซึ่งผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการรู้เท่าทันสื่อละครโทรทัศน์อยู่ในระดับปานกลาง โดยกลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับความสามารถในการวิเคราะห์สื่อมากที่สุด รองลงมาเป็นความสามารถในการประเมินสื่อ และความสามารถในการเข้าถึงสื่อ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุใจ ประเทืองสุขเลิศ (2549) ที่ว่า คนไทยมองว่าความสามารถในการวิเคราะห์สื่อ และการประเมินค่าสื่อ เป็นทักษะสำคัญของการรู้เท่าทันสื่อละครโทรทัศน์

นอกจากนี้ McQuail (1997) ยังกล่าวว่า ปัจจัยภายนอกของผู้รับสาร เช่น อายุ เพศ รายได้ และปัจจัยภายในของผู้รับสาร เช่น ทักษะคิด ค่านิยม ความคิดเห็น เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการ

รู้เท่าทันสื่อละครโทรทัศน์ ดังนั้น เมื่อกลุ่มตัวอย่างมีอายุ และการศึกษาน้อยจะให้ความสำคัญกับการรู้เท่าทันสื่อน้อยกว่าคนที่มีอายุมาก และการศึกษาสูง เพราะคนที่มีอายุน้อยจะมีประสบการณ์น้อยกว่าคนที่มีอายุมาก ในขณะที่คนที่มีการศึกษาน้อยจะมีความรู้ต่ำกว่าคนที่มีการศึกษาสูง

กลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยชิ้นนี้ อยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษา ซึ่งถือว่าเป็นระดับการศึกษาตอนกลางของระดับการศึกษาทั้งหมด จึงสอดคล้องกับผลการวิจัยที่ว่า การรู้เท่าทันสื่อจึงอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น เมื่อกลุ่มตัวอย่างมีอายุที่มากขึ้น และมีการศึกษาที่สูงขึ้น กลุ่มตัวอย่างก็น่าที่จะมีการรู้เท่าทันสื่อที่สูงขึ้นด้วยเช่นกัน

3. ความคิดเห็นต่อความนิยมทางเพศชายรักชายของเยาวชน

ความคิดเห็นต่อความนิยมทางเพศด้านการยอมรับ และการเปิดเผยตนเอง จากผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อความนิยมทางเพศอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างบางคนยังรู้สึกว่าการยอมรับเท่าที่ควร ทำให้กลุ่มตัวอย่างไม่กล้าที่จะเปิดเผยตนเอง และยอมรับว่าเป็นชายรักชายออกมา ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของนายกมลเศรษฐ์ เก่งการเรือ (2549) ที่ว่า จากประชากรชายที่เป็นเกย์ เป็นเกย์แอบแฝงสูงถึงร้อยละ 60 ที่กล้าเปิดเผยมีไม่ถึงร้อยละ 40 และเมื่อพิจารณารายละเอียดแล้ว พบว่า กลุ่มตัวอย่างมองว่าเยาวชนในปัจจุบันมักให้คุณค่ากับความนิยมทางเพศ โดยการยอมรับ และเปิดเผยตนเองมากขึ้นอยู่ในระดับที่สูง เนื่องจากสังคมปัจจุบันกลายเป็นสังคมเปิดมากขึ้น สื่อมวลชนให้การยอมรับมากขึ้น ซึ่งสามารถสังเกตได้จากบริบทชายรักชายในละครโทรทัศน์ที่นับวันจะมีแต่เพิ่มปริมาณมากขึ้น โดยเฉพาะบทละคร และตัวนักแสดงมักจะถูกใช้ในการสื่อถึงความเป็นชายรักชายในละครโทรทัศน์มากที่สุด จนเริ่มเป็นความเคยชิน กลายเป็นความนิยมในการสร้างละครที่จะต้องมีการเล่นชายกับชาย หรืออย่างน้อยก็ต้องมีบริบทชายรักชายสอดแทรกอยู่ในเนื้อเรื่อง หรือเลือกนักแสดงที่เป็นชายรักชายมาแสดง เพื่อเพิ่มอรรถรสให้กับผู้ชม กลายเป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงการยอมรับจากสังคมที่เพิ่มขึ้นนั่นเอง

นอกจากนี้ กลุ่มตัวอย่างยังมองว่าเยาวชนชายรักชายในปัจจุบันยังสามารถแสดงออกถึงความต้องการ ตลอดจนพฤติกรรมต่าง ๆ ทางเพศได้มากขึ้น รวมถึงการมีความสัมพันธ์ทางเพศ

ระหว่างชายกับชายเป็นเรื่องปกติมากขึ้นอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากเรื่องที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทางเพศเป็นเรื่องที่ละเอียดอ่อน และมีความลึกซึ้งด้านความรู้สึก ถึงแม้สังคมจะเปิดกว้างขึ้น แต่ไม่ใช่บุคคลทั้งหมดในสังคมที่จะยอมรับ ยังคงมีคนบางกลุ่มที่ยังคงไม่เห็นด้วยกับพฤติกรรมทางเพศเหล่านั้น ทำให้เยาวชนชายรักชายบางคนยังไม่กล้าที่จะยอมรับ และเปิดเผยพฤติกรรมทางเพศ ชายรักชายออกมาได้อย่างสนิทใจ มีเพียงการแสดงออกภายนอกเท่านั้น ที่เยาวชนจะสามารถทำได้ อย่างสนิทใจ อาทิ บุคลิกลักษณะ กิริยามารยาท และการแสดงออกท่าทาง โดยผู้วิจัยพบว่า เยาวชนมักจะทำให้บุคลิกลักษณะในการเปิดเผยตนเองมากที่สุด รองลงมาเยาวชนจะเปิดเผยตนเองว่าเป็นชายรักร่วมผ่านทางกิริยามารยาท และการแสดงออกท่าทาง ซึ่งตรงกับขั้นที่ 3 ของแบบจำลองการพัฒนาเอกลักษณ์รักร่วมเพศของวัยรุ่นของ Coleman และ Trolden (ประภาพรรณ วงศาโรจน์, 2532: 30-31) ที่ว่า ลักษณะของเยาวชนเมื่อมาถึงขั้นที่ 3 ขั้นเปิดเผยตัวแล้วนั้น เยาวชนจะยอมรับกับตนเองว่าเป็นผู้รักร่วมเพศ จะเริ่มบอกกับผู้ที่มีความสำคัญกับตนเองว่าเป็นผู้รักร่วมเพศ จะเริ่มเปิดเผยเอกลักษณ์ใหม่ต่อบุคคลทั่ว ๆ ไป ในที่นี้จะหมายถึง บุคลิกลักษณะ กิริยามารยาท การแสดงออกท่าทาง และเริ่มมีทัศนคติต่อแบบแผนการเป็นรักร่วมเพศว่าเป็นสิ่งที่ดี

เมื่อพูดถึงชายรักชายกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะนึกถึงการที่ชายรักชายแสดงความรักให้กันมากที่สุด รองลงมาเป็นการที่ชายรักชายเดินจูมมือกัน และการที่ชายรักชายมีเพศสัมพันธ์กัน ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นการแสดงออกขั้นพื้นฐานทางความรู้สึกของกลุ่มชายรักชาย และยังมีกลุ่มตัวอย่างบางคนแสดงความรู้สึกขี้กขแยง รู้สึกทุเรศ และรู้สึกน่าเกลียด เมื่อพูดถึงชายรักชาย ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะเป็นตัวบ่งบอกว่ายังมีคนในสังคมบางคนบางกลุ่มที่ยังไม่ยอมรับกลุ่มชายรักชาย

ผู้วิจัยพบว่า ความคิดเห็นที่มีต่อสาเหตุที่ทำให้เยาวชนเป็นชายรักชายมากขึ้น เกิดจากกา รอกหักจากผู้หญิงมากที่สุด รองลงมา เป็นอาการป่วยทางจิต และความนิยมในสังคม/แฟชั่น/การ เลียนแบบ ซึ่งตรงกับแนวคิดของรุ่งกานดา พงศ์ธรกุลพานิช (2530: 9-10) กล่าวว่า สาเหตุของการ เป็นรักร่วมเพศ เกิดขึ้นได้จากปัจจัย 4 ด้าน ได้แก่ ปัจจัยทางร่างกาย ปัจจัยทางจิตใจ ปัจจัยทาง สิ่งแวดล้อม ปัจจัยทางวัฒนธรรม โดยผลการวิจัยส่วนใหญ่จะเห็นได้ว่าปัจจัยหลักที่ส่งผลต่อการ เป็นชายรักชายของเยาวชน คือ ปัจจัยทางจิตใจ ที่เกิดจากความรู้สึกผิดหวัง รู้สึกพ่ายแพ้ รู้สึก เสียใจ และไม่มั่นใจในตัวเอง จากการรอกหักจากผู้หญิง และอาการป่วยทางจิต ส่วนปัจจัยทาง

วัฒนธรรม ที่เกิดการยอมรับว่าชายรักชายเป็นเรื่องปกติของคนบางกลุ่มในสังคม จนกลายเป็นความนิยมในสังคม เป็นแฟชั่น และเกิดการเลียนแบบในที่สุด

การเปิดเผยตนเองในช่วงวัยรุ่นนั้น เนื่องจากเป็นวัยที่เริ่มอยากมีกลุ่มเป็นของตัวเองและการได้ติดต่อสื่อสารระหว่างกันกับเพื่อนอย่างสม่ำเสมอ ทำให้กลุ่มตัวอย่างได้รู้จักตัวเอง โดยเฉพาะวัยรุ่นจะเป็นวัยที่แสวงหาตัวตนที่แท้จริงด้วย เมื่อค้นพบว่าตนเองเป็นชายรักชาย จึงพยายามแสวงหาเพื่อนที่เป็นเหมือนกัน จะได้มีความรู้สึกที่ไม่โดดเดี่ยว ดังนั้น เมื่อมารวมกลุ่มกับเพื่อนที่เป็นแบบเดียวกัน จึงทำให้การสื่อสารระหว่างกันดำเนินไปได้อย่างราบรื่น เพราะฉะนั้นเพื่อนที่เป็นกลุ่มเดียวกัน จึงมีลักษณะนิสัยหลายอย่างที่คล้ายคลึงกัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด “การสื่อสารระหว่างบุคคล” ที่บุษบา สุธีธรา ได้สรุปไว้ว่า เป้าหมายของการสื่อสารระหว่างบุคคลทำให้ค้นพบตัวเอง และความเหมือนกันเอื้อให้คนเรามีทัศนคติที่ดีต่อคู่สื่อสารที่เหมือนตน รู้สึกสนุกสนานกับการสื่อสารในเรื่องราวที่ต่างมีประสบการณ์ร่วมกัน มากกว่าที่จะอยากสนทนากับคนที่แตกต่างไป (บุษบา สุธีธรา, 2553) ซึ่งตรงกับผลการวิจัยที่ว่ากลุ่มตัวอย่างจะพบเห็นเยาวชนชายรักชายที่สถาบันการศึกษามากที่สุด ทั้งนี้ เพราะกลุ่มตัวอย่างจะใช้ชีวิตประจำวันอยู่ในโรงเรียน และใช้ชีวิตประจำวันอยู่กับเพื่อนเป็นหลัก โดยกลุ่มตัวอย่างจะมีเพื่อนเป็นชายรักชาย เป็นเพื่อนในโรงเรียนมากที่สุด รองลงมาเป็นเพื่อนในห้องเรียน และเพื่อนในกลุ่มตามลำดับ

เยาวชน หรือวัยรุ่นเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย และอารมณ์เป็นอย่างมาก ทั้งสรีระที่เปลี่ยนแปลงไป ความอยากรู้อยากเห็น เริ่มมีความรู้สึก ความต้องการทางเพศ มีจินตนาการมากขึ้น โดยเฉพาะเรื่องเพศเป็นเรื่องที่ละเอียดอ่อน และมีความลึกซึ้งสูง ดังนั้น กลุ่มตัวอย่างจึงจำเป็นต้องปรึกษาปัญหาเรื่องเพศกับบุคคลที่ใกล้ชิด และไว้วางใจมากที่สุด นั่นก็คือ บิดามารดา ส่วนเยาวชนที่ไม่กล้าที่จะถามบิดา-มารดาตรง ๆ จึงจำเป็นต้องหาแหล่งความรู้เรื่องเพศเพื่อตอบคำถามที่ค้างคาใจ ผลการวิจัยระบุว่าสื่ออินเทอร์เน็ต/เว็บไซต์ เป็นแหล่งความรู้เรื่องเพศที่จะช่วยไขปัญหาเรื่องเพศให้กับเยาวชนมากที่สุด รองลงมา คือเพื่อน ซึ่งเป็นบุคคลที่เยาวชน หรือวัยรุ่นให้ความไว้วางใจมากที่สุด และเป็นบุคคลที่เยาวชนมักมีความคิดเห็นคล้ายตาม ซึ่งที่ได้กล่าวมานี้สุโท เจริญสุข (2517) และราศี ธรรมนิยม (2524) ได้อธิบายไว้ในพัฒนาการของวัยรุ่น

จากที่ได้กล่าวมาทั้งหมดข้างต้น จะเห็นได้ว่า สิ่งที่เป็นตัวแปรสำคัญในการเปิดเผยตนเองของเยาวชนนั้น ก็คือ การยอมรับจากสังคม เมื่อสังคมมีการยอมรับ การเปิดเผยตนเองของเยาวชนว่าเป็นชายรักชายก็จะเพิ่มมากขึ้นด้วย โดยเยาวชนจะเริ่มเปิดเผยตนเองกับบุคคลใกล้ชิด และไว้ใจได้ก่อน อย่างบิดา-มารดา และเพื่อนสนิท จากนั้นจึงค่อย ๆ ขยายวงกว้างออกไป แต่เมื่อเยาวชนเริ่มรู้สึกไม่ปลอดภัยจากการเปิดเผยตนเอง เยาวชนเลือกที่จะปิดบังความรู้สึก และสงวนท่าทีการแสดงออกถึงความเป็นชายรักชายเอาไว้กับตนเอง

4. ความคิดเห็นต่อการเลียนแบบพฤติกรรมชายรักชายของเยาวชน

ผู้วิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อการเลียนแบบอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายละเอียดแล้ว พบว่า กลุ่มตัวอย่างสังเกตเห็นบุคคลรอบข้างมีการเลียนแบบเพิ่มมากขึ้นจากเมื่อก่อน โดยเฉพาะการเลียนแบบจากละครโทรทัศน์ ซึ่งผลการวิจัยพบว่าอยู่ในระดับปานกลาง สามารถอธิบายได้จากทฤษฎีพัฒนาการทางบุคลิกภาพ 8 ขั้นตอนของอีริกสัน (พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา, 2544: 66 – 68 อ้างใน ไชโย นิธิอุบติ, 2546: 28-31) ในขั้นที่ 5: Sense of Identity VS. Role Confusion (12 – 17 ปี) “ความเป็นเอกลักษณ์กับความสับสนในบทบาท” พบว่า เป็นช่วงที่เด็กเข้าสู่วัยรุ่น และเริ่มพัฒนาเอกลักษณ์ของตนเองว่าตนคือใคร ต้องการอะไร มีทัศนคติอย่างไร มีเป้าหมายอะไรในอนาคต ถ้าเด็กค้นหาเอกลักษณ์ของตนเองได้ เด็กก็จะแสดงบทบาทของตนเองได้อย่างเหมาะสม แต่ถ้าเด็กค้นหาเอกลักษณ์ของตนไม่พบ เด็กจะเกิดความสับสน และแสดงบทบาทที่ไม่เหมาะสม หรือไม่สอดคล้องกับตนเอง ซึ่งวิธีการหนึ่งที่วัยรุ่น หรือเยาวชนมักจะเลือกใช้ คือ “การเลียนแบบ” ทั้งจากตัวต้นแบบ และสื่อมวลชน โดยเฉพาะสื่อละครโทรทัศน์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของศูนย์วิจัยกรุงเทพโพลล์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ (2546: Online) ในหัวข้อ “เยาวชนกับพฤติกรรมการลอกเลียนแบบ” พบว่า “สื่อโทรทัศน์” มีผลให้เกิดพฤติกรรมลอกเลียนแบบของวัยรุ่นมากที่สุด

กลุ่มตัวอย่างมองว่าตัวต้นแบบที่เยาวชนนิยมใช้ในการเลียนแบบมากที่สุด คือ ดารา นักร้อง นักแสดง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย “การเลียนแบบพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศแบบรักร่วมเพศชายของเยาวชนที่ปรากฏในรายการละครโทรทัศน์” (ณัฐพงษ์ กระจ่าง, 2544: Online) ผล

การศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างชายส่วนใหญ่ร้อยละ 77 มีความพึงพอใจที่จะเลียนแบบนักแสดงชายจากละครโทรทัศน์

นอกจากนี้ กลุ่มตัวอย่างยังมองว่า ทรงผมจากนักแสดงชายในละครโทรทัศน์เป็นสิ่งที่เยาวชน และคนรอบข้างใช้ในการเลียนแบบมากที่สุด รองลงมา คือ การแต่งกายจากนักแสดงชายในละครโทรทัศน์เป็นสิ่งที่เยาวชน และคนรอบข้างใช้ในการเลียนแบบ เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างเล็งเห็นว่าทรงผม และการแต่งกายเป็นสิ่งที่ทำให้นักแสดงชายคนนั้น ๆ ดูดี และกลุ่มตัวอย่างก็มีความต้องการที่จะดูดีเหมือนนักแสดงคนนั้น ๆ ด้วย จึงเป็นเหตุ และแรงจูงใจให้กลุ่มตัวอย่างเลือกที่จะปรับเปลี่ยน หรือเลียนแบบทรงผม และการแต่งกายจากนักแสดงชายในละครโทรทัศน์ ซึ่งตรงกับผลการวิจัยที่ว่า ความอยากรู้ อยากลองเป็นสาเหตุหลักที่ทำให้เยาวชนเกิดการเลียนแบบ รองลงมา คือ อยากเป็นเหมือนบุคคลต้นแบบ โดยกลุ่มตัวอย่างจะให้การสังเกตเป็นวิธีการในการเลียนแบบมากที่สุด

จากที่ได้กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตว่า ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อสิ่งที่เลียนแบบมากที่สุด คือ ทรงผม และการแต่งกาย ซึ่งไม่ใช่พฤติกรรมชายรักชายแต่ประการใด ทั้งนี้เนื่องมาจากกลุ่มตัวอย่าง หรือเยาวชนเป็นวัยที่กำลังค้นหาแนวทางในการดำเนินชีวิต และความชอบส่วนตัว ดังนั้น การลองผิดลองถูกแบบที่ง่ายที่สุด คือ การทดลองเลียนแบบทรงผม และการแต่งกาย ซึ่งเป็นเพียงพฤติกรรมภายนอกเท่านั้น โดยสอดคล้องกับผลการวิจัยที่ว่า ความอยากรู้ อยากลองเป็นสาเหตุหลักที่ทำให้เยาวชนเกิดการเลียนแบบ

นอกจากนี้ ความต้องการการยอมรับจากกลุ่มเพื่อนก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่ง ที่ทำให้เยาวชนที่ไม่ได้เป็นชายรักชาย แต่ต้องการการยอมรับจากกลุ่มเพื่อนที่ตนเองคบหา มีความจำเป็นที่จะต้องแสดงพฤติกรรมบางอย่าง อาทิ ทรงผม และการแต่งกายให้สอดคล้องไปในแนวทางกับความนิยมของกลุ่มเพื่อน เพื่อจะได้ไม่เกิดความแตกต่างจากกลุ่มเพื่อน ทำให้เกิดการเลียนแบบทรงผม และการแต่งกาย แต่เมื่อสิ่งเหล่านั้นสามารถตอบสนองความต้องการของตนเองได้แล้ว ย่อมส่งผลต่อสภาพจิตใจ และมีโอกาสโน้มเอียงไปสู่พฤติกรรมที่มีความลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น จนกลายเป็นความนิยมชมชอบส่วนตัวในที่สุด

ผู้วิจัยพบว่า รูปแบบในการเลียนแบบของเยาวชน เป็นพฤติกรรมอย่างเดียวกัน (Same Behavior) และมีพฤติกรรมเทียบเคียงกัน (Match Dependent Behavior) กล่าวคือ บุคคลอาจมีพฤติกรรมแบบเดียวกัน หรือแบบเทียบเคียง เพราะมีการเป็นรับสื่อละครโทรทัศน์แบบเดียวกัน พฤติกรรมที่เกิดขึ้นอาจจะเกิดจากการเลียนแบบ หรือจากปัจจัยอื่น เช่น บอยเห็นแมนตัดผมทรงเดียวกับนักแสดงชายในละครโทรทัศน์แล้วดูดี บอยจึงตัดสินใจไปตัดผมทรงเดียวกันกับแมน เพื่อจะได้ดูดีเหมือนแมน และนักแสดงชายในละครโทรทัศน์ ดังนั้น จะเห็นได้ว่าตัวต้นแบบมีอิทธิพลหลักต่อการเลียนแบบของเยาวชน

5. ความแตกต่างของการเปิดรับสื่อละครโทรทัศน์ ของนักเรียนมัธยมศึกษาประเภทโรงเรียนชายล้วน และโรงเรียนสหศึกษา

ผู้วิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในโรงเรียนชายล้วน มีการเปิดรับสื่อละครโทรทัศน์แตกต่างไปจากกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในโรงเรียนสหศึกษา อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เนื่องจากสภาพแวดล้อมของกลุ่มตัวอย่างที่มีความแตกต่างกัน กลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในโรงเรียนสหศึกษาจะมีเพื่อนผู้หญิง ซึ่งมีผลทำให้กลุ่มตัวอย่างกลุ่มนี้มีความแตกต่างกับกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในโรงเรียนชายล้วน ทั้งด้านการดำรงชีวิตประจำวัน ประสบการณ์ที่กลุ่มตัวอย่างพบเจอ การแสวงหาข้อมูลข่าวสาร การประเมินสาระประโยชน์ของข่าวสารในการตอบสนองความต้องการของตนเอง ความสามารถในการรับข่าวสาร กลุ่มตัวอย่างบางคนไม่กล้าที่จะเปิดเผยกับเพื่อนว่าตนเองเป็นชายรักชาย และมีความต้องการสิ่งใด เพราะกลัวเพื่อนจะไม่ยอมรับ และเลิกคบไป เมื่อสภาพแวดล้อมมีความแตกต่าง การเปิดรับสื่อละครโทรทัศน์ของกลุ่มตัวอย่าง จึงมีความแตกต่างกัน ทั้งนี้ ตรงกับองค์ประกอบอื่น ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการเลือกรับข่าวสารของบุคคลที่วิลเบอร์ ชรามม์ (Wilbur Schramm, 1973:121-122 อ้างถึงในกลุ่มพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพ กองสุขศึกษา กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ, 2547: Online) ได้กล่าวไว้ ได้แก่ ประสบการณ์ การประเมินสาระประโยชน์ของข่าวสารที่ผู้รับสารแสวงหาเพื่อตอบสนองความต้องการของตนเอง ภูมิหลังของบุคคล การศึกษา และสภาพแวดล้อมที่แตกต่าง ความสามารถในการรับสาร บุคลิกภาพ อารมณ์ และทัศนคติ มีความสอดคล้องกับผลการวิจัย

นอกจากนี้ กลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในโรงเรียนชายล้วนจะมีการเปิดรับสื่อละครโทรทัศน์ที่มีบริบทชายรักชายสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในโรงเรียนสหศึกษา เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในโรงเรียนชายล้วนสามารถเปิดเผย และแสดงออกถึงความต้องการได้อย่างเต็มที่ โดยไม่ต้องกังวลถึงบุคคลรอบข้าง เพราะทุกคนต่างก็เป็นผู้ชายด้วยกันทั้งหมด ซึ่งสามารถอธิบายได้จากสูตรการเลือกรับข่าวสารของวิลเบอร์ ชรามม์ (Wilbur Schramm อ้างถึงในกลุ่มพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพ กองสุศึกษา กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ, 2547: Online) ที่กล่าวไว้ว่า หลักการทั่วไปของการเลือกความสำคัญของข่าวสารขึ้นอยู่กับการใช้ความพยายามน้อยที่สุด (Least effect) และผลที่จะได้ (Promise of reward) ซึ่งอยู่ในรูปของสูตรการเลือกรับข่าวสาร ดังนี้

$$\text{การเลือกรับข่าวสาร} = \frac{\text{สิ่งตอบแทนที่คาดหวัง}}{\text{ความพยายามที่ต้องใช้}}$$

จากสูตรนี้จะเห็นได้ว่า คนเรามีแนวโน้มที่จะเปิดรับข่าวสารที่ใช้ความพยายามน้อย เช่น ข่าวสารต่าง ๆ ที่อยู่ใกล้ตัว สามารถเลือกรับได้ง่าย และมีสาระประโยชน์ต่อตนเอง เป็นต้น

6. ความแตกต่างของการรู้เท่าทันสื่อละครโทรทัศน์ ของนักเรียนมัธยมศึกษาประเภทโรงเรียนชายล้วน และโรงเรียนสหศึกษา

ผู้วิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในโรงเรียนชายล้วน มีความรู้เท่าทันสื่อละครโทรทัศน์ไม่แตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในโรงเรียนสหศึกษา เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มต่างก็มีช่วงอายุ และระดับการศึกษาไม่แตกต่างกัน ประสบการณ์ชีวิตก็ไม่แตกต่างกัน ทำให้ระดับของการรู้เท่าทันสื่อละครโทรทัศน์ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุขใจ ประเทืองสุขเลิศ (2549) ที่ว่า คนไทยที่มีอายุ และการศึกษาน้อยจะให้ความสำคัญกับการรู้เท่าทันสื่อน้อยกว่าคนไทยที่มีอายุมาก และการศึกษาสูง เพราะคนไทยที่มีอายุน้อยจะมีประสบการณ์น้อยกว่าคนที่มีอายุมาก ในขณะที่คนไทยที่มีการศึกษาน้อยจะมีความรู้น้อยกว่าคนที่มีการศึกษาสูง

นอกจากนี้ เมื่อกลุ่มตัวอย่างมีอายุไม่ต่างกัน ประสบการณ์ชีวิตจึงไม่แตกต่างกันมากนัก ความสามารถในการเข้าถึงสื่อ วิเคราะห์สื่อ ประเมินสื่อ และการสังเคราะห์สื่อ จึงไม่แตกต่างกัน

ดังนั้น เมื่อกลุ่มตัวอย่างมีอายุ และระดับการศึกษาไม่แตกต่าง ประสบการณ์ไม่แตกต่าง ส่งผลให้ความรู้เท่าทันจึงไม่แตกต่างกันด้วย

7. ความแตกต่างของความคิดเห็นต่อความนิยมทางเพศชายรักชาย ของนักเรียนมัธยมศึกษาประเภทโรงเรียนชายล้วน และโรงเรียนสหศึกษา

ผู้วิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในโรงเรียนชายล้วน มีความคิดเห็นต่อความนิยมทางเพศไม่แตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนสหศึกษา เนื่องจาก การเป็นชายรักชายนั้น เกิดขึ้นจากปัจจัยทางด้านร่างกาย และจิตใจ เมื่อความต้องการของร่างกาย และจิตใจ ต้องการที่จะเป็นชายรักชาย คงเป็นการยากที่จะห้ามไม่ให้เขาเหล่านั้นเป็นชายรักชาย และเมื่อเขาเริ่มทราบถึงความต้องการของตนเองแล้วว่าต้องการเป็นชายรักชาย เขาจะพยายามหาเหตุผลนานับประการเพื่อมาหักล้างอุปสรรคที่มาขัดขวางต่อการเป็นชายรักชาย ซึ่งบงกชมาศ เอกเอี่ยม (2532: 163-166) ได้นำแบบจำลองการพัฒนาเอกลักษณ์รักร่วมเพศของวัยรุ่นของ Coleman และ Trioden (ประภาพรรณ วงศาโรจน์, 2532: 30-31) มาวิเคราะห์ไว้ ในขั้นตอนที่ 2 ของแบบจำลองว่า เหตุผลที่บุคคลมักเอาอ้างกับตนเอง เพื่อหลีกเลี่ยงการไม่ยอมรับจากสังคมว่าเป็นชายรักชาย ได้แก่

1. พฤติกรรมรักร่วมเพศจะสามารถเปลี่ยนแปลงได้ในอนาคต
2. พฤติกรรมของเขาสอดคล้องกับความคาดหวังของสังคม ตามแบบรักต่างเพศ
3. เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากสถานการณ์ที่เขาไม่อาจยับยั้งได้ เนื่องจากความเป็นรักร่วม

เพศไม่ได้เกิดมาจากตัวเขาเอง และเขาก็ไม่ได้ต้องการให้พฤติกรรมเป็นเช่นนี้ แต่เกิดมาจาก

- การเกิดมาเพื่อจะเป็นเกย์ หรือ “Born To Be”
- สภาพแวดล้อมทางครอบครัวที่เล็งดูในลักษณะของเพศหญิง ทำให้ต้องมีแนวโน้มนำทางเพศต่อเพศชายในอนาคต

อย่างไรก็ตาม การอ้างเหตุผล หรือการหาคำอธิบายมาให้กับตนเอง เพื่อป้องกันตนเอง เอกลักษณ์รักร่วมเพศในลักษณะต่าง ๆ เหล่านี้ เป็นเครื่องแสดงถึงว่า ผู้รักร่วมเพศได้ตระหนักถึงรอยมลทินของเอกลักษณ์ทางสังคมแบบรักร่วมเพศได้ดี การแสวงหาเหตุผลต่าง ๆ ก็คือ ข้อมูลที่ช่วยให้การมองตนในฐานะของผู้รักร่วมเพศในลักษณะเชิงบวกได้มากขึ้น

จึงกลายเป็นเหตุผลว่าทำไมกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในโรงเรียนชายล้วน มีความคิดเห็นต่อความนิยมทางเพศไม่แตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในโรงเรียนสหศึกษา

8. ความแตกต่างของความคิดเห็นต่อการเลียนแบบพฤติกรรมชายรักชาย ของนักเรียนมัธยมศึกษาประเภทโรงเรียนชายล้วน และโรงเรียนสหศึกษา

ผู้วิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในโรงเรียนชายล้วน มีความคิดเห็นต่อการเลียนแบบพฤติกรรมชายรักชายไม่แตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีในโรงเรียนสหศึกษา เนื่องจาก การเลียนแบบเป็นกระบวนการเรียนรู้รูปแบบพฤติกรรมจากการสังเกตพฤติกรรม และการกระทำของบุคคลอื่น โดยผู้เลียนแบบจะเลียนแบบการกระทำ พฤติกรรม การแสดงออกทางสีหน้า การเคลื่อนไหว การออกเสียง และอื่น ๆ (Frieman, 2002) ซึ่งพฤติกรรมการเลียนแบบที่เกิดขึ้นนั้น เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ร่วมกับสิ่งที่เลียนแบบ โดยสังเกตได้จากรูปแบบการแต่งกาย การพูดท่าทาง และการยึดถือธรรมเนียมปฏิบัติตามตัวแบบ (Model) หรือกลุ่มเพื่อน (Yando, Seitz & Zigler, 1978) ทำให้บุคคลมีพฤติกรรมใหม่ๆ เกิดการเปลี่ยนแปลง หรือมีแนวโน้มในการคงพฤติกรรมเดิมไว้ และรับรู้ถึงผลที่จะเกิดขึ้นจากการเลียนแบบนั้น (Louden & Bitta, 1993) ดังนั้น จะเห็นได้ว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อ ความคิดเห็นต่อการเลียนแบบพฤติกรรมชายรักชาย ของกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่ม จะมาจากตัวต้นแบบที่เป็นตัวแปรทางด้านความรู้สึก มากกว่าประเภทของสถานศึกษาที่เป็นตัวแปรจากสภาพภายนอกร่างกาย จึงเป็นเหตุผลที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในโรงเรียนชายล้วน มีการเลียนแบบพฤติกรรมชายรักชายไม่แตกต่าง จากกลุ่มตัวอย่างที่มีในโรงเรียนสหศึกษา

9. ความสัมพันธ์ของการเปิดรับสื่อละครโทรทัศน์ กับการรู้เท่าทันสื่อละครโทรทัศน์ของเยาวชน

ผู้วิจัยพบว่า การเปิดรับสื่อละครโทรทัศน์ที่มีบริบทชายรักชาย มีความสัมพันธ์กับการรู้เท่าทันสื่อละครโทรทัศน์ อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เป็นความสัมพันธ์ในเชิงบวก และมีระดับความสัมพันธ์ที่ต่ำมาก นั้นหมายถึง การเปิดรับสื่อละครโทรทัศน์ และการรู้เท่าทันสื่อ

ละครโทรทัศน์ เมื่อตัวแปรตัวใดตัวหนึ่งเพิ่มมากขึ้น ย่อมส่งผลต่อตัวแปรอีกตัวให้เพิ่มขึ้นตามด้วย เนื่องจาก การรู้เท่าทันสื่อละครโทรทัศน์นั้น จำเป็นที่จะต้องอาศัยการสะสมของประสบการณ์ เพื่อให้มีความสามารถในการเข้าถึงสื่อ วิเคราะห์สื่อ ประเมินสื่อ และการสังเคราะห์สื่อ การที่กลุ่มตัวอย่างจะมีความสามารถของการรู้เท่าทันสื่อละครโทรทัศน์ได้นั้น จึงไม่สามารถหลีกเลี่ยงการเปิดรับสื่อละครโทรทัศน์ได้พ้น ดังนั้น เมื่อมีการเปิดรับสื่อละครโทรทัศน์เพิ่มขึ้น ประสบการณ์ก็จะเพิ่มขึ้นด้วย ทำให้ความสามารถในการเข้าถึงสื่อ วิเคราะห์สื่อ ประเมินสื่อ และการสังเคราะห์สื่อ ก็จะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นด้วยเช่นกัน ส่งผลให้เกิดการรู้เท่าทันสื่อละครโทรทัศน์ที่มากขึ้นด้วยในที่สุด ซึ่ง Atkin (1973 อ้างถึงในวิศาลลักษณ์ สิทธิขุนทด, 2551) กล่าวว่า บุคคลที่มีการเปิดรับข่าวสารอย่างกว้างขวาง และมีทักษะในการแสวงหาข้อมูลอย่างมาก จะส่งผลให้บุคคลนั้น เป็นผู้มีความรู้เท่าทันสภาวะมากขึ้น สรุปได้ว่า การเปิดรับสื่อไม่เพียงแต่จะปลูกฝังความจริง ทักษะคิด ความเชื่อของบุคคลเท่านั้น แต่การเปิดรับสื่อยังช่วยเสริมสร้างทักษะการรู้เท่าทันด้วย

นอกจากนี้ Potter (2005) ได้อธิบายเกี่ยวกับโครงสร้างความรู้ ซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีส่วนให้เกิดการรู้เท่าทันสื่อไว้ว่า โครงสร้างความรู้ (Knowledge Structures) สร้างขึ้นโดยใช้ข้อมูลเป็นวัตถุดิบ และทักษะเป็นเครื่องมือ ในที่นี้จะหมายถึงการเปิดรับสื่อละครโทรทัศน์ โดยจะต้องสร้างอย่างระมัดระวัง มีสติ และมีระบบ โครงสร้างความรู้จึงจะประกอบไปด้วยข้อมูลที่ถูกต้อง และมีประโยชน์ และเมื่อนำโครงสร้างความรู้ที่มีข้อมูลมาใช้ประมวลข้อมูล กระบวนการประมวลข้อมูลก็จะทำงานได้อย่างถูกต้อง และเป็นประโยชน์ต่อไป คือ เราสามารถตัดสินใจหาข้อมูล ใช้ข้อมูล และสร้างความหมายจากข้อมูลได้ตามเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้ และสามารถหลีกเลี่ยงผลกระทบที่ไม่ดีจากสื่อ ทั้งยังมีโอกาสได้ปรับเปลี่ยนโครงสร้างความรู้ใหม่อีกครั้ง จากข้อมูลที่ผ่านการประมวลไปแล้วอย่างถูกต้อง โครงสร้างความรู้ที่คนมีความรู้เท่าทันควรมี ได้แก่

- โครงสร้างความรู้เกี่ยวกับ “ผลกระทบของสื่อ” (media effects) ได้แก่ ธรรมชาติของผลกระทบของสื่อ เช่น ผลกระทบที่เกิดขึ้นทั้งดี และไม่ดี (ถ้ารู้จักเลือกเอาแต่ผลดี ประโยชน์ก็จะเกิดขึ้นกับตนเอง) ผลกระทบที่เกิดได้ทั้งในระยะสั้น และระยะยาว ผลกระทบที่เกิดขึ้นได้หลายระดับตั้งแต่ในระดับของการรับรู้ เจตคติไปจนถึงพฤติกรรม ฯลฯ

- โครงสร้างความรู้เกี่ยวกับ “เนื้อหาสื่อ” (media content) ได้แก่ วิธีการนำเสนอของสื่อแต่ละประเภท เช่น วิธีการนำเสนอข่าวเป็นแบบพีรามิดหัวกลับ เป็นต้น ค่านิยมที่แฝงอยู่ในเนื้อหาสื่อ (สื่อเลือกเน้นเสนอบางอย่าง ไม่เสนอบางอย่าง) สถิติต่าง ๆ จากเนื้อหาสื่อ เช่น ปริมาณความรุนแรงที่แสดงในเนื้อหาสื่อต่าง ๆ จำนวนบทบาทการแสดงของฝ่ายชายที่มีมากกว่าฝ่ายหญิง เป็นต้น
- โครงสร้างความรู้เกี่ยวกับ “อุตสาหกรรม” (media industries) ได้แก่ เจ้าของสื่อ การรวมตัวกันของธุรกิจสื่อ การลดต้นทุน และเพิ่มรายได้ของสื่อ วิธีการตลาดที่สื่อใช้สร้างแรงจูงใจในการบริโภค เป็นต้น
- โครงสร้างความรู้เกี่ยวกับ “โลกในความเป็นจริง” (real world) ได้แก่ ประสบการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในโลก ทำให้สามารถเปรียบเทียบได้ว่าโลกของสื่อกับโลกในความเป็นจริงแตกต่างกัน
- โครงสร้างความรู้เกี่ยวกับ “ตัวเอง” (the self) ได้แก่ เป้าหมายส่วนตัว ลักษณะการรับ และใช้ข้อมูลเฉพาะตัว

โครงสร้างความรู้จะช่วยควบคุมการประมวลข้อมูลให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น เมื่อเรารู้ว่าเนื้อหาสื่อที่สร้างขึ้นนั้น เกิดจากแรงผลักดันทางธุรกิจ เราก็จะเข้าใจว่าสื่อจะส่งผลต่อเราได้อย่างไร และทำให้เราสามารถตั้งเป้าหมายสำหรับเปิดรับสื่อได้ดีขึ้น

จากที่ได้กล่าวมาข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตว่า กว่าที่กลุ่มตัวอย่างจะมีการรู้เท่าทันสื่อละครโทรทัศน์ กลุ่มตัวอย่างจะมีการบริโภคสื่อละครโทรทัศน์เพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างแต่ละคนมีทักษะ และความสามารถแตกต่างกัน บางคนเปิดรับไม่มาก ก็สามารถเกิดการรู้เท่าทันได้แล้ว แต่สำหรับบางคนที่ต้องอาศัยการเปิดรับสื่อละครโทรทัศน์ในปริมาณที่สูงกว่าปกติ อาจจะมีผลเสียตามมาในภายหลังเสียก่อนที่จะเกิดการรู้เท่าทันได้ แต่เมื่อพิจารณาระดับความสัมพันธ์แล้ว จะพบว่า ระดับความสัมพันธ์ของการเปิดรับสื่อละครโทรทัศน์ กับการรู้เท่าทันสื่อละครโทรทัศน์เป็นความสัมพันธ์ในระดับต่ำมาก ดังนั้น ผลเสียที่เกิดขึ้นน่าจะมีโอกาสความเป็นไปได้ต่ำ

10. ความสัมพันธ์ของการเปิดรับสื่อละครโทรทัศน์ กับความคิดเห็นต่อความนิยมทางเพศชายรักชายของเยาวชน

ผู้วิจัยพบว่า การเปิดรับสื่อละครโทรทัศน์ มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อความนิยมทางเพศ อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 เป็นความสัมพันธ์ในเชิงบวก และมีระดับความสัมพันธ์ที่ต่ำมาก นั้นหมายถึง การเปิดรับสื่อละครโทรทัศน์ และความคิดเห็นต่อความนิยมทางเพศชายรักชาย เมื่อตัวแปรตัวใดตัวหนึ่งเพิ่มมากขึ้น ย่อมส่งผลต่อตัวแปรอีกตัวให้เพิ่มขึ้นตามด้วย เนื่องจาก ในปัจจุบันสังคมเปิดกว้างมากขึ้นในเรื่องชายรักชาย ซึ่งสามารถสังเกตได้จากปริมาณละครโทรทัศน์ที่มีบริบทชายรักชายที่นับวันจะมีเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ เมื่อกลุ่มตัวอย่างเห็นว่าสังคมมีการยอมรับกลุ่มชายรักชายผ่านสื่อละครโทรทัศน์มากขึ้น ทำให้กลุ่มตัวอย่างกล้าที่จะเปิดเผยตนเองมากขึ้น ส่งผลให้ความคิดเห็นต่อความนิยมทางเพศจึงมีแนวโน้มที่จะเพิ่มสูงขึ้นด้วย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของพีระ จิรโสภณ (25237 อ้างถึงใน ศศิยา วิจิตรจามรี, 2545) ได้กล่าวถึงการเปิดรับข่าวสารว่า ผู้รับสารย่อมมีกระบวนการเลือกสรร ซึ่งแตกต่างกันไปตามประสบการณ์ ความต้องการ ทศนคติ ฯลฯ ที่ไม่เหมือนกันของแต่ละบุคคล โดยจะเลือกเปิดรับที่มีประโยชน์ใช้สอยตรงตามความต้องการของตนเอง

นอกจากนี้ ความสัมพันธ์ของการเปิดรับสื่อละครโทรทัศน์ กับความคิดเห็นต่อความนิยมทางเพศ มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำมาก เนื่องจาก การที่กลุ่มตัวอย่างจะมีความคิดเห็นต่อความนิยมทางเพศชายรักชายหรือไม่นั้น ยังมีปัจจัยอื่น ๆ มาเกี่ยวข้อง และจะเป็นแรงเสริมที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อความนิยมทางเพศชายรักชาย เช่น ปัจจัยทางด้านร่างกาย และจิตใจของกลุ่มตัวอย่าง เมื่อกลุ่มตัวอย่างทราบถึงความต้องการของตนเองแล้วว่าต้องการที่จะเป็นชายรักชาย คงจะไม่มีสิ่งใดมาขัดขวางการเป็นชายรักชายของกลุ่มตัวอย่างได้ ซึ่งแน่นอนละว่าความนิยมทางเพศชายรักชายจะต้องเกิดขึ้นกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นชายรักชาย ตามที่บงกชมาศ เอกเยี่ยมได้วิเคราะห์ไว้ในแบบจำลองการพัฒนาเอกลักษณ์รักร่วมเพศของวัยรุ่นของ Coleman และ Trioden (ประภาพรรณ วงศาโรจน์, 2532: 30-31) ที่ได้กล่าวไว้แล้วในการอภิปรายข้อที่ 7 จึงเป็นคำตอบว่าทำไม การเปิดรับสื่อละครโทรทัศน์กับความนิยมทางเพศ มีระดับความสัมพันธ์กันต่ำมาก

11. ความสัมพันธ์ของการเปิดรับสื่อละครโทรทัศน์ กับความคิดเห็นต่อการเลียนแบบพฤติกรรมชายรักชายของเยาวชน

ณัฐพงษ์ กระจำง (2544: Online) ได้ทำการศึกษาวิจัยหัวข้อ “การเลียนแบบพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศแบบรักร่วมเพศชายของเยาวชนที่ปรากฏ ในรายการละครโทรทัศน์” ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างชายส่วนใหญ่ร้อยละ 77 มีความพึงพอใจที่จะเลียนแบบนักแสดงชายจากละครโทรทัศน์ และร้อยละ 60 พร้อมจะตัดสินใจทันทีที่จะเปิดเผยตนเองต่อสังคมว่ามีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศหลังจากชมละครโทรทัศน์ ที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศแบบรักร่วมเพศชาย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยที่ว่า การเปิดรับสื่อละครโทรทัศน์มีความสัมพันธ์ กับความคิดเห็นต่อการเลียนแบบพฤติกรรมชายรักชาย โดยมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

ความคิดเห็นต่อการเลียนแบบพฤติกรรมชายรักชายนั้นพบว่า มีความคิดเห็นต่อการเลียนแบบพฤติกรรมชายรักชายเป็นแบบการมีพฤติกรรมอย่างเดียวกัน (Same Behavior) เพราะถ้าวิเคราะห์จากแนวความคิดของแบนดูรา (Bandura) ก็จะได้เห็นได้ว่าการเลียนแบบพฤติกรรมชายรักชายจากสื่อละครโทรทัศน์ สื่อได้กระทำหน้าที่ในลักษณะ Observation Learning จากการแสดงของนักแสดงในละครโทรทัศน์ และ Disinhibitory Effect จากการที่ใช้สื่อมวลชนเป็นแม่แบบในการแสดงออก จนประสบผลสำเร็จ อิทธิพลสื่อละครโทรทัศน์ที่มีต่อการเลียนแบบพฤติกรรมชายรักชายพบว่า กลุ่มตัวอย่างจะมีการเลียนแบบพฤติกรรมชายรักชาย โดยจะเลียนแบบทรงผม และการแต่งกายเป็นหลัก

จากผลการวิจัยที่ได้ ผู้วิจัยได้ตั้งข้อสังเกตว่า ความคิดเห็นต่อสิ่งที่กลุ่มตัวอย่างใช้ในการเลียนแบบนั้น คือ ทรงผม และการแต่งกาย ซึ่งเป็นเพียงพฤติกรรมภายนอกเท่านั้น เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างเล็งเห็นว่าทรงผม และการแต่งกายเป็นสิ่งที่เลียนแบบได้ง่าย และทำให้นักแสดงชายคนนั้น ๆ ดูดี ซึ่งกลุ่มตัวอย่างก็มีความต้องการที่จะดูดีเหมือนนักแสดงคนนั้น ๆ ด้วย จึงเป็นเหตุ และแรงจูงใจให้กลุ่มตัวอย่างเลือกที่จะปรับเปลี่ยน หรือเลียนแบบทรงผม และการแต่งกายจากนักแสดงชายในละครโทรทัศน์

นอกจากนี้ ความคิดเห็นต่อสิ่งที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างเกิดการเลียนแบบ ไม่ใช่มาจากสื่อแต่ประการใด แต่มาจากตัวต้นแบบที่เป็นบุคคล ในที่นี้หมายถึง ดารา นักแสดงในละครโทรทัศน์ที่มี

บริบทชายรักชาย และผู้นำความคิดอย่าง พ่อแม่ และเพื่อน โดยดร. ก่อ สวัสดิ์พานิชย์ (2519 อ้างถึงในพีรภา สุวรรณโชติ, 2551) ได้อธิบายจิตวิทยาวัยรุ่นไว้ว่า วัยรุ่นเป็นวัยที่มีการเรียนรู้มากที่สุด จะมีการเรียนรู้ค่านิยม วัฒนธรรมรวมทั้งเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ จากในสังคม ดังนั้น บุคคล องค์การสังคม และสถาบันสังคมหลายอย่าง จึงมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของวัยรุ่น อาทิ ครอบครัว วัฒนธรรมของสังคม สังคมวัยรุ่น หรือกลุ่มเพื่อน และสื่อมวลชน ประกอบกับทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม และทฤษฎีการเลียนแบบของ Albert Bandura (1977) โดยมีความเชื่อว่าการเรียนรู้ส่วนใหญ่ของคนเรานั้นเกิดขึ้นจากการสังเกตจากตัวแบบ ซึ่งจะแตกต่างจากการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงที่ต้องอาศัยการลองผิดลองถูก เพราะนอกจากจะสูญเสียเวลาแล้ว ยังอาจมีอันตรายได้ในบางพฤติกรรม ในการเรียนรู้โดยการผ่านตัวแบบนั้น ตัวแบบเพียงคนเดียว สามารถที่จะถ่ายทอดทั้งความคิดและการแสดงออกได้พร้อม ๆ กัน โดยไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยที่ว่า กลุ่มตัวอย่างมองว่า ความอยากรู้อยากลองเป็นสาเหตุหลักที่ทำให้เยาวชนเกิดการเลียนแบบ รองลงมา คือ อยากรู้อยากลองเป็นเหมือนบุคคลต้นแบบ

12. ความสัมพันธ์ของการรู้เท่าทันสื่อละครโทรทัศน์ กับความคิดเห็นต่อความนิยมทางเพศชายรักชายของนักเรียนมัธยมศึกษา

ผู้วิจัยพบว่า การรู้เท่าทันสื่อละครโทรทัศน์ มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อความนิยมทางเพศ อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 เป็นความสัมพันธ์ในเชิงบวก และมีระดับความสัมพันธ์ที่ต่ำ นั่นหมายถึง การรู้เท่าทันสื่อละครโทรทัศน์ และความคิดเห็นต่อความนิยมทางเพศ เมื่อตัวแปรตัวใดตัวหนึ่งเพิ่มมากขึ้น ย่อมส่งผลต่อตัวแปรอีกตัวให้เพิ่มขึ้นตามด้วย และอาจเกิดปัญหาตามมาได้ว่า ในเมื่อมีความรู้เท่าทันสื่อแล้ว ทำไมถึงมีความคิดเห็นต่อความนิยมทางเพศเพิ่มขึ้นอีก สามารถอธิบายได้จาก ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อค่านิยมของซูซีฟ อ่อนโคกสูง (2522 อ้างถึงในวรารคนาง ชูแก้ว, 2551) ที่ว่า ค่านิยมเป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้ การเรียนรู้เริ่มต้นจาก บ้าน โรงเรียน และชุมชนหรือสังคม ดังนั้น สถาบันเหล่านี้ จึงมีอิทธิพลเป็นอย่างมากต่อค่านิยมของบุคคล ดังนี้

- อิทธิพลของครอบครัวต่อค่านิยมของบุคคล จะพบว่า ค่านิยมของเด็กจะคล้อยตามค่านิยมของพ่อแม่มาก เพราะเด็กได้อยู่ใกล้ชิดกับครอบครัวมากที่สุด
- อิทธิพลของโรงเรียนต่อค่านิยมของบุคคล ครูเป็นบุคคลสำคัญที่จะปลูกฝัง และสนับสนุนให้นักเรียนยึดค่านิยมอันเป็นที่ยอมรับในสังคม ครูจะสามารถปลูกฝังค่านิยมของเด็กได้ง่ายขึ้น ถ้าหากค่านิยมที่ครูปลูกฝังนั้น ไม่ขัดกับค่านิยมของผู้ปกครอง ซึ่งในผลการวิจัยนี้กลุ่มตัวอย่างเลียนแบบครู-อาจารย์ คิดเป็นร้อยละ 7 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด
- อิทธิพลของสังคม ขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรมของสังคมต่อค่านิยมของบุคคล ค่านิยมของเด็กมักจะคล้อยตามค่านิยม ขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรมของสังคมที่เด็กเป็นสมาชิกอยู่ อาทิ ค่านิยมเกี่ยวกับความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เด็กก็จะได้รับการปลูกฝังค่านิยมนี้จากครอบครัว โรงเรียน และสังคม

จากที่ได้กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าสิ่งที่ส่งผลกระทบต่อความนิยมนั้น นอกเหนือจากปัจจัยทางด้านสื่อแล้ว ยังสามารถพิจารณาได้จากปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อตัวปัจเจกอีกด้วย ดังนั้นย่อมส่งผลต่อความนิยมที่จะหล่อหลอมกลายเป็นค่านิยมในที่สุด

นอกจากนี้ Potter (2005) ได้อธิบายแรงจูงใจในการตัดสินใจ หรือจุดยืนส่วนตัว ซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งของการรู้เท่าทันสื่อไว้ว่า จุดยืนส่วนตัว (Personal Locus) เป็นตัวควบคุมการประมวลข้อมูลของสมอง ซึ่งประกอบด้วยเป้าหมาย (goal) และแรงขับที่ก่อให้เกิดความต้องการ/ความอยาก (drive) เป้าหมายจะกำหนดการประมวลข้อมูลของสมอง โดยระบุว่าสิ่งใดที่ควรรับเข้ามา และสิ่งใดที่ควรกรองออกไป นอกจากนี้ เป้าหมายยังกำหนดการจับคู่ความหมาย และการสร้างความหมายด้วย ดังนั้น ยิ่งบุคคลรู้จักจุดยืนของตนเองดีเท่าไร ก็จะทราบเป้าหมาย และความอยากของตนได้มากเท่านั้น และเมื่อสามารถกำหนดจุดยืนของตนอย่างมีสติได้มาก พวกเขา ก็จะยิ่งควบคุมการประมวลข้อมูลของสมองได้มาก ก็ยิ่งมีความรู้เท่าทันสื่อมากขึ้นด้วย

เมื่อกลุ่มตัวอย่างมีความนิยมทางเพศชายรักชายย่อมมีความต้องการส่วนตัว เป็นแรงผลักดันให้กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรม เพื่อตอบสนองความต้องการของตนเอง ซึ่งอาจจะเป็นพฤติกรรมที่มีสติ (Consciousness) หรือไม่มีสติก็ได้ (Unconsciousness) หากกลุ่มตัวอย่างมีสติ กลุ่มตัวอย่างจะมีความระมัดระวัง และการตัดสินใจได้ตรงตามความต้องการ และเป้าหมายของ

ตน ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างชาติสติ กลุ่มตัวอย่างจะมีการตัดสินใจไปแบบไม่รู้ตัว ก็จะมีส่งผลกระทบต่อพวกเขาอย่างมาก คือ ทำให้กลุ่มตัวอย่างตัดสินใจไปตามเป้าหมาย หรือความต้องการของสื่อ (Media Locus) นอกจากนี้ สาร คือภาพ และเสียง ก็จะเข้ามาอยู่ในจิตใจของกลุ่มตัวอย่างแบบไม่รู้ตัว และอาจจะส่งผลกระทบต่อกลุ่มตัวอย่างตามมา

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณารายละเอียดของผลการวิจัยแล้ว พบว่า เป็นความสัมพันธ์ในระดับต่ำ นั้นหมายถึง การรู้เท่าทันสื่อละครโทรทัศน์ส่งผลต่อความคิดเห็นต่อความนิยมทางเพศได้ แต่มีผลไม่มากนัก อีกทั้ง เมื่อมีการรู้เท่าทันสื่อละครโทรทัศน์แล้ว จะมีความคิดเห็นต่อความนิยมทางเพศเพิ่มขึ้นหรือไม่นั้น จำเป็นที่จะต้องศึกษาปัจจัย หรือตัวแปรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องที่ส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ของตัวแปรทั้งสอง นอกเหนือจากการศึกษาปัจจัยทางด้านสื่อ อาทิ อิทธิพลของครอบครัว อิทธิพลของโรงเรียน และอิทธิพลของสังคม ชนบทธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรมของสังคมที่บุคคลนั้น ๆ อาศัยอยู่

13. ความสัมพันธ์ของการรู้เท่าทันสื่อละครโทรทัศน์ กับความคิดเห็นต่อการเลียนแบบพฤติกรรมชายรักชายของเยาวชน

ผู้วิจัยพบว่า การรู้เท่าทันสื่อละครโทรทัศน์ มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อการเลียนแบบพฤติกรรมชายรักชาย อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 เป็นความสัมพันธ์ในเชิงบวก และมีระดับความสัมพันธ์ที่ต่ำ นั้นหมายถึง การรู้เท่าทันสื่อละครโทรทัศน์ และความคิดเห็นต่อการเลียนแบบพฤติกรรมชายรักชาย เมื่อตัวแปรตัวใดตัวหนึ่งเพิ่มมากขึ้น ย่อมส่งผลต่อตัวแปรอีกตัวให้เพิ่มขึ้นตามด้วย และอาจเกิดปัญหาตามมาได้ว่า ในเมื่อมีความรู้เท่าทันสื่อแล้ว ทำไมยังคงมีความคิดเห็นต่อการเลียนแบบพฤติกรรมชายรักชายอีก สามารถอธิบายได้จากแนวคิดจิตวิทยาวัยรุ่นของดร.ก่อ สวัสดิ์พาณิชย์ (2519 อ้างถึงในพีรภา สุวรรณโชติ, 2551) ที่กล่าวว่า วัยรุ่นเป็นวัยที่มีการเรียนรู้มากที่สุด จะมีการเรียนรู้ค่านิยม วัฒนธรรมรวมทั้งเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ จากในสังคม ดังนั้น บุคคล องค์กรสังคม และสถาบันสังคมหลายอย่าง จึงมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของวัยรุ่น อาทิ ครอบครัว วัฒนธรรมของสังคม สังคมวัยรุ่น หรือกลุ่มเพื่อน และสื่อมวลชน

เยาวชน หรือวัยรุ่น อยู่ในวัยที่ต้องการการยอมรับจากกลุ่มเพื่อน จากสังคม และเริ่มเป็นวัยที่มีการเข้าสังคมมากขึ้น รูปแบบพฤติกรรมในการดำรงชีวิตจึงเริ่มมีการเปลี่ยนแปลง แต่ด้วยวุฒิภาวะประกอบกับประสบการณ์ที่น้อย การเลียนแบบจึงเป็นวิธีการที่เยาวชน หรือวัยรุ่นเลือกใช้เป็นแนวทางในการเปลี่ยนตัวเองจากวัยเด็กสู่วัยผู้ใหญ่ ทั้งนี้ การเลียนแบบที่เกิดขึ้นมักเป็นการเลียนแบบที่เกิดจากความตั้งใจ หรือมีสติ มีเหตุผลในการเลียนแบบ ซึ่งตรงกับแนวคิดของศรีเรือน แก้วกังวาน (2542) ที่กล่าวไว้ว่า ระดับการเลียนแบบบุคคลที่ตนนิยมชมชอบจะเพิ่มมากขึ้นในระย่วัยรุ่นมากกว่าในวัยเด็กเนื่องจาก

1. ความต้องการรู้จักตนเอง การมีบุคคลที่ตนนิยมชมชอบมาเป็นแบบอย่างให้ยึดถือ และเลียนแบบจะช่วยลดความขัดแย้งในด้านความไม่รู้จัก และไม่เข้าใจตนเอง
2. การแสวงหาแบบอย่างเพื่อดำเนินชีวิตแบบผู้ใหญ่ โดยผู้ที่วัยรุ่นนับถือถือว่าเป็นวีรบุรุษ (Hero/Model) นั้น มีได้มากกว่าหนึ่งคน ขึ้นอยู่กับความต้องการ บุคลิกภาพ ความไฝ่ฝัน สติปัญญา ตลอดจนอิทธิพลของครอบครัว และสถานภาพทางเศรษฐกิจสังคมด้วย อาจเป็นบุคคลที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ บุคคลในวรรณคดี ดารา นักแสดง นักกีฬาที่มีชื่อเสียง ฯลฯ การเลือกเลียนแบบบุคคลที่ตนนิยมชมชอบในวัยรุ่นจะแตกต่างจากวัยเด็กที่อาศัยความใกล้ชิดเป็นแรงจูงใจในการเลียนแบบมาเป็นการใช้เหตุผล และอยู่ภายใต้อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน
3. การเลียนแบบบุคคลที่ตนนิยมชมชอบของวัยรุ่นในปัจจุบัน เห็นได้จากการพยายามทำตัวเองให้เหมือนดารานักแสดงที่ตนชื่นชอบในแง่ต่าง ๆ อาทิ ทรงผม เสื้อผ้า และบุคลิกลักษณะ เป็นต้น

นอกจากนี้ อุปสรรคสำคัญต่อการรู้เท่าทันสื่อ อธิบายโดยใช้แนวคิดที่ว่าด้วย "the third person effect" หมายถึง การที่คนเรามักจะรู้สึกที่ "ข่าวสารต่าง ๆ ที่ส่งผ่านมาทางสื่อ นั้น จะมีอิทธิพลต่อทัศนคติ และพฤติกรรมของบุคคลอื่นอย่างมาก แต่ไม่เกิดผล หรือไม่มีอิทธิพลต่อตัวเราแต่ประการใด" ทั้ง ๆ ที่ในความเป็นจริงแล้วนั้น เราอาจจะได้รับอิทธิพลจากสื่อ นั้นมากกว่าที่เราคาดคิดไว้ก็เป็นได้ (Severin and Tankard, Jr., 2001 อ้างถึงในอุณาโลม จันทร์รุ่งมณีกุล และคณะ , 2549)

ดังเช่นงานวิจัยของ Moran (2004 อ้างถึงในอนุโลม จันทร์รุ่งมณีกุล และคณะ, 2549) ได้จัดสนทนากลุ่มกับเด็กวัยรุ่นเพศหญิง เกี่ยวกับผลกระทบจากพฤติกรรมกาเปิดรับโทรทัศน์ ผลการวิจัยชี้ให้เห็นถึงผลของ “the third person effect” อย่างชัดเจน คือกลุ่มตัวอย่างล้วนแล้วแต่มั่นใจในตัวเองว่า สื่อไม่มีอิทธิพลใด ๆ ต่อตัวเองเลย แต่ว่ามีอิทธิพลร้ายแรงต่อบุคคลอื่น กลุ่มตัวอย่างมักจะรู้สึกว่ “เรารู้หมดแล้ว เรารู้ดีแล้ว” และ “เราฉลาดกว่าสื่อ”

อีกทั้ง ยังสามารถอธิบายด้วยทฤษฎีการรู้เท่าทันของ Potter (2005) ได้อีกว่า จุดยืนส่วนตัว เป็นตัวกำหนดเป้าหมาย และแรงขับที่ก่อให้เกิดความต้องการ ความอยาก (Need) มีผลให้บุคคลนั้นพยายามไขว่ขวางให้ได้มาซึ่งสิ่งที่ต้องการ ประกอบกับเยาวชน หรือวัยรุ่นยังเป็นวัยที่มีประสบการณ์น้อย และมีความสามารถในการควบคุมตนเองอย่างมีสติได้ยากกว่าวัยผู้ใหญ่ เมื่อเยาวชนเกิดความต้องการ ย่อมพร้อมที่จะทำทุกอย่าง เพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งที่ต้องการ จึงเป็นสาเหตุที่ทำให้เยาวชนมีการรู้เท่าทันสื่อละครโทรทัศน์ แต่ยังคงมีการเลียนแบบเกิดขึ้น

14. ความสัมพันธ์ของความคิดเห็นต่อความนิยมทางเพศชายรักชาย กับความคิดเห็นต่อการเลียนแบบพฤติกรรมชายรักชายของเยาวชน

ผู้วิจัยพบว่า ความคิดเห็นต่อความนิยมทางเพศชายรักชาย มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อการเลียนแบบพฤติกรรมชายรักชาย อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 เป็นความสัมพันธ์ในเชิงบวก และมีระดับความสัมพันธ์ที่ปานกลาง นั้นหมายถึง หมายถึง ความคิดเห็นต่อความนิยมทางเพศชายรักชาย และความคิดเห็นต่อการเลียนแบบพฤติกรรมชายรักชาย เมื่อตัวแปรตัวใดตัวหนึ่งเพิ่มมากขึ้น ย่อมส่งผลต่อตัวแปรอีกตัวให้เพิ่มขึ้นตามด้วย เนื่องจาก เมื่อกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อความนิยมทางเพศชายรักชายแล้วนั้น ย่อมที่จะมีการเรียนรู้รูปแบบ และพฤติกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับความเป็นชายรักชาย ซึ่งเป็นสิ่งที่ตนเองต้องการ และให้ความสนใจเพิ่มมากขึ้น ซึ่งสามารถอธิบายได้จากทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมที่ว่า กระบวนการเรียนรู้ทางสังคมแบ่งออกเป็น 4 ระยะ ดังนี้ (Albert Bandura, 1977)

1. **ระยะของการเรียนรู้โดยการสร้างความสนใจ (Attention Processes)** โดยมีองค์ประกอบหลักอยู่ 2 ประการ คือ สิ่งเร้าที่เป็นตัวต้นแบบ กับบุคลิกภาพของผู้รับสาร ซึ่งสิ่งเร้าที่

ทำหน้าที่เป็นตัวแทนอาจแยกประเภทได้หลายระดับ ขึ้นอยู่กับความแข็งแกร่งของแรงจูงใจ และความสนใจที่บุคคลนั้นมีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งว่ามากน้อยแค่ไหน โดยความเกี่ยวพันกันระหว่างสิ่งเร้า นั้น กับสภาพแวดล้อม

2. **ระยะของการจดจำ (Retention Processes)** เป็นกระบวนการสำคัญในการที่ ผู้รับสารเลือกสังเกต จำจดจำสารจากตัวแบบ โดยเฉพาะเมื่อตัวแบบนั้นให้แรงจูงใจอย่างสูงแก่ ผู้รับสาร การเก็บบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับตัวต้นแบบเข้าสู่ความทรงจำเป็นไปโดยอาศัยระบบการสร้าง ตัวแทนสัญลักษณ์ ซึ่งประกอบด้วยระบบย่อย เช่น ระบบของการสร้างจินตนาการ หรือการจดจำ ลำดับภาพของเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องไว้ด้วยกัน ซึ่งทำให้บุคคลนั้นสามารถระลึกถึง หรือเรียก ข้อมูลที่เก็บไว้มาใช้ได้ทันทีเมื่อประสบกับเหตุการณ์ที่มีลักษณะบางอย่างที่ใกล้เคียง หรือ คล้ายคลึงกับสิ่งที่เห็นมาก่อน

3. **ระยะของการสร้างพฤติกรรม (Motor reproduction Processes)** คือ การ แปลงตัวแทนสัญลักษณ์ในความทรงจำนั้นออกมาเป็นการกระทำที่เห็นว่าเหมาะสม ตัวแทนทาง สัญลักษณ์อาจหมายถึง คำพูด ภาพต่าง ๆ และเมื่อถูกเปลี่ยนเป็นการกระทำจะง่ายขึ้นต่อการ เลียนแบบ

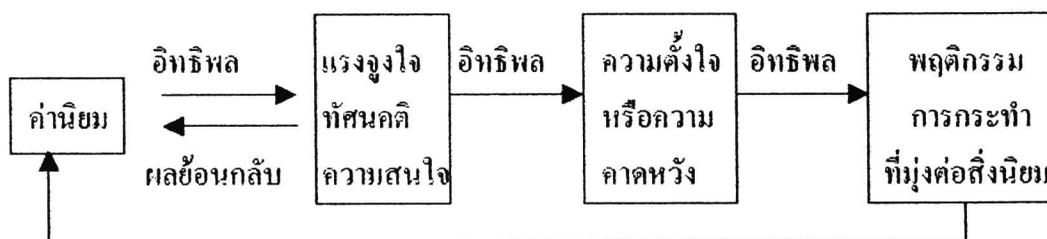
4. **ระยะของการจูงใจ และการเสริมแรง (Motivation Processes)** บุคคลไม่ว่า กระทำทุกสิ่งทุกอย่างที่ได้เรียนรู้ออกไปทั้งหมด พฤติกรรมที่ดูเหมือนจะนำไปใช้ได้ อย่างมี ประสิทธิภาพกับบุคคลนั้นจะรับเอามาทำตามมากกว่าพฤติกรรมที่เห็นว่าจะนำไปสู่ผลลัพธ์ทางลบ ดังนั้น เมื่อตัวต้นแบบที่เยาวชนใช้ในการเลียนแบบตรง กับความคิดเห็นต่อความนิยมทาง เพศส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง ย่อมเป็นแรงผลักดันให้เยาวชนคนนั้น ๆ มีความคิดเห็นต่อการ เลียนแบบมากขึ้นเท่านั้น

15. **ตัวแปรที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด ในการอธิบายความคิดเห็นต่อการเลียนแบบ พฤติกรรมชายรักชายของเยาวชน**

ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นต่อความนิยมทางเพศเป็นตัวแปรที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด ในการอธิบายความคิดเห็นต่อการเลียนแบบพฤติกรรมชายรักชาย เนื่องจาก กลุ่มตัวอย่างที่

ยอมรับ และเปิดเผยตนเองว่าเป็นกลุ่มชายรักชายนั้น จะสามารถแสดงออกถึงความรู้สึกได้อย่างอิสระ ดังนั้น พฤติกรรมต่าง ๆ จึงสามารถสังเกต และเลียนแบบตัวต้นแบบได้อย่างง่ายดาย อาทิ บุคลิกลักษณะ กิริยามารยาท เป็นต้น เพื่อให้ตนเองดูดีเหมือนตัวต้นแบบ และเกิดการยอมรับจากตัวต้นแบบในการเข้ากลุ่มสังคม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของประสาร มาลากุล ณ อยุธยา (2523) ที่ว่า “ค่านิยม” ยังเป็นตัวกำหนดเป้าหมาย และสร้างแรงจูงใจผลักดันให้บุคคลนั้น มุ่งไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ นักจิตวิทยายอมรับว่า “ค่านิยม” ทำหน้าที่เป็นทั้งมาตรฐานควบคุม และกำหนดเป้าหมายของพฤติกรรม และเป็นแกนกลางอันมั่นคงถาวรในการสร้างเสริมแรงจูงใจทัศนคติ ‘ความสนใจ ความตั้งใจ ซึ่งนำไปสู่การแสดงพฤติกรรมที่สอดคล้องกับความนิยมนั้น และหล่อหลอมกลายเป็นค่านิยมในที่สุด ซึ่งสามารถสรุปเป็นแผนภาพได้ดังนี้

แผนภาพที่ 5.1 แสดงอิทธิพลของค่านิยมต่อพฤติกรรมของบุคคล

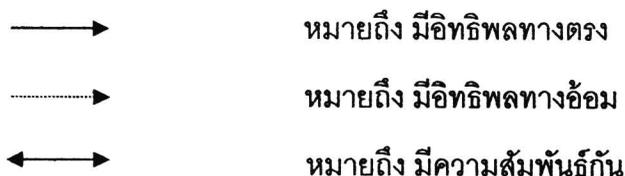

จากแผนภาพดังกล่าว สรุปได้ว่า ความนิยมเป็นตัวแปรจากบุคคลที่มีอิทธิพลผลักดันให้เกิดพฤติกรรมประเภทอื่น ๆ ซึ่งมุ่งไปสู่การกระทำเพื่อให้ได้สิ่งที่นิยามมา ในที่นี้จะหมายถึง พฤติกรรมการเลียนแบบที่หลังจากบุคคลนั้นได้ มีแรงจูงใจ คือ ความนิยม หรือค่านิยมทางเพศเป็นตัวสร้างความนิยมที่ตนเองชื่นชอบแล้ว ยอมส่งผลให้บุคคลนั้นพยายามหาหนทางที่จะทำให้ตนเองได้มาซึ่งสิ่งที่ตนเองปรารถนา เป็นตัวผลักดันให้เกิดการเลียนแบบในที่สุด

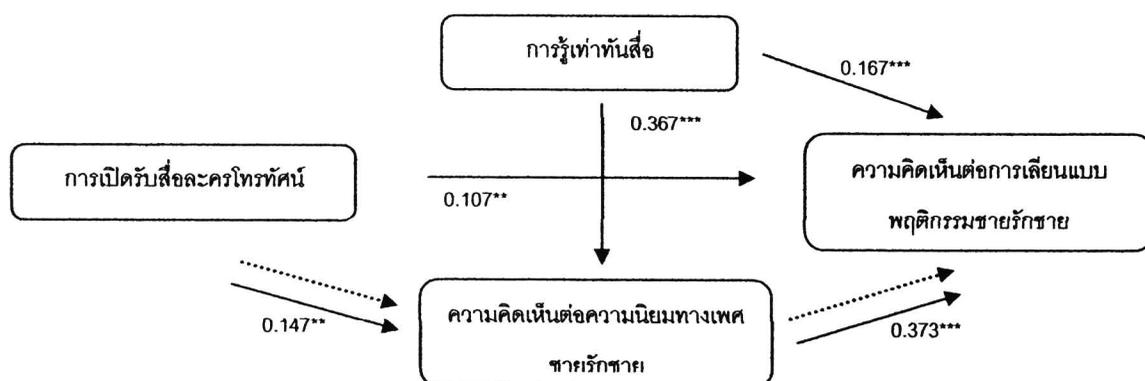
ดังนั้น ความคิดเห็นต่อความนิยมทางเพศชายรักชาย ย่อมส่งผลต่อความคิดเห็นต่อการเลียนแบบพฤติกรรมชายรักชาย

16. การเปิดรับละครโทรทัศน์ การรู้เท่าทันสื่อละครโทรทัศน์ และความคิดเห็นต่อความนิยมทางเพศ เป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของความคิดเห็นต่อการเลียนแบบพฤติกรรมชายรักชายของเยาวชน

เงื่อนไขสัญลักษณ์แผนภาพ

แผนภาพที่ 5.2 แสดงความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของการเปิดรับสื่อละครโทรทัศน์ การรู้เท่าทันสื่อละครโทรทัศน์ ความคิดเห็นต่อความนิยมทางเพศชายรักชาย ที่มีผลต่อความคิดเห็นต่อการเลียนแบบพฤติกรรมชายรักชายของเยาวชน

**มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

*** มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

จากแผนภาพที่ 5.2 แสดงให้เห็นว่าความคิดเห็นต่อการเลียนแบบพฤติกรรมชายรักชายของเยาวชนนั้น เกิดขึ้นได้จากหลายสาเหตุทั้งปัจจัยที่ส่งผลกระทบทางตรงต่อความคิดเห็นต่อการเลียนแบบพฤติกรรมชายรักชาย ได้แก่ การเปิดรับสื่อละครโทรทัศน์ การรู้เท่าทันสื่อละครโทรทัศน์ ความคิดเห็นต่อความนิยมทางเพศ เป็นต้น

ณัฐพงษ์ กระจ่าง (2544: Online) ได้ทำการศึกษาวิจัยหัวข้อ “การเลียนแบบพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศแบบรักร่วมเพศชายของเยาวชนที่ปรากฏ ในรายการละครโทรทัศน์” ผล

การศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างชายส่วนใหญ่ร้อยละ 77 มีความพึงพอใจที่จะเลียนแบบนักแสดงชายจากละครโทรทัศน์ และร้อยละ 60 พร้อมจะตัดสินใจทันทีที่จะเปิดเผยตนเองต่อสังคมว่ามีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศหลังจากชมละครโทรทัศน์ ที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศแบบรักร่วมเพศชาย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยที่ว่า การเปิดรับสื่อละครโทรทัศน์มีความสัมพันธ์ กับความคิดเห็นต่อการเลียนแบบพฤติกรรมชายรักชาย โดยมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

ความคิดเห็นต่อการเลียนแบบพฤติกรรมชายรักชายนั้นพบว่า มีความคิดเห็นต่อการเลียนแบบพฤติกรรมชายรักชายเป็นแบบการมีพฤติกรรมอย่างเดียวกัน (Same Behavior) เพราะถ้าวิเคราะห์จากแนวความคิดของแบนดูรา (Bandura) ก็จะได้เห็นว่า การเลียนแบบพฤติกรรมชายรักชายจากสื่อละครโทรทัศน์ สื่อได้กระทำหน้าที่ในลักษณะ Observation Learning จากการแสดงของนักแสดงในละครโทรทัศน์ และ Disinhibitory Effect จากการใช้สื่อมวลชนเป็นแม่แบบในการแสดงออก จนประสบผลสำเร็จ อิทธิพลสื่อละครโทรทัศน์ที่มีต่อการเลียนแบบพฤติกรรมชายรักชายพบว่า กลุ่มตัวอย่างจะมีการเลียนแบบพฤติกรรมชายรักชาย โดยจะเลียนแบบทรงผม และการแต่งกายเป็นหลัก

จากผลการวิจัยที่ได้ ผู้วิจัยได้ตั้งข้อสังเกตว่า ความคิดเห็นต่อสิ่งที่กลุ่มตัวอย่างใช้ในการเลียนแบบนั้น คือ ทรงผม และการแต่งกาย ซึ่งเป็นเพียงพฤติกรรมภายนอกเท่านั้น เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างเล็งเห็นว่าทรงผม และการแต่งกายเป็นสิ่งที่เลียนแบบได้ง่าย และทำให้นักแสดงชายคนนั้น ๆ ดูดี ซึ่งกลุ่มตัวอย่างก็มีความต้องการที่จะดูดีเหมือนนักแสดงคนนั้น ๆ ด้วย จึงเป็นเหตุ และแรงจูงใจให้กลุ่มตัวอย่างเลือกที่จะปรับเปลี่ยน หรือเลียนแบบทรงผม และการแต่งกายจากนักแสดงชายในละครโทรทัศน์

นอกจากนี้ ความคิดเห็นต่อสิ่งที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างเกิดการเลียนแบบ ไม่ใช่มาจากสื่อแต่ประการใด แต่มาจากตัวต้นแบบที่เป็นบุคคล ในที่นี้หมายถึง ดารา นักแสดงในละครโทรทัศน์ที่มีบริบทชายรักชาย และผู้นำความคิดอย่าง พ่อแม่ และเพื่อน โดยดร. ก่อ สวัสดิ์พาณิชย์ (2519 อ้างถึงในพีรภา สุวรรณโชติ, 2551) ได้อธิบายจิตวิทยาวัยรุ่นไว้ว่า วัยรุ่นเป็นวัยที่มีการเรียนรู้มากที่สุด จะมีการเรียนรู้ค่านิยม วัฒนธรรมรวมทั้งเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ จากในสังคม ดังนั้น บุคคล องค์กรสังคม และสถาบันสังคมหลายอย่าง จึงมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของวัยรุ่น อาทิ ครอบครัว วัฒนธรรมของ

สังคม สังคมวัยรุ่น หรือกลุ่มเพื่อน และสื่อมวลชน ประกอบกับทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม และทฤษฎีการเลียนแบบของ Albert Bandura (1977) โดยมีความเชื่อว่าการเรียนรู้ส่วนใหญ่ของคนเรานั้นเกิดขึ้นจากการสังเกตจากตัวแบบ ซึ่งจะแตกต่างจากการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงที่ต้องอาศัยการลองผิดลองถูก เพราะนอกจากจะสูญเสียเวลาแล้ว ยังอาจมีอันตรายได้ในบางพฤติกรรม ในการเรียนรู้โดยการผ่านตัวแบบนี้ ตัวแบบเพียงคนเดียว สามารถที่จะถ่ายทอดทั้งความคิดและการแสดงออกได้พร้อม ๆ กัน โดยไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยที่ว่า กลุ่มตัวอย่างมองว่า ความอยากรู้อยากลองเป็นสาเหตุหลักที่ทำให้เยาวชนเกิดการเลียนแบบ รองลงมา คือ อยากเป็นเหมือนบุคคลต้นแบบ

ผู้วิจัยพบว่า การรู้เท่าทันสื่อละครโทรทัศน์ มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อการเลียนแบบพฤติกรรมชายรักชาย อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 เป็นความสัมพันธ์ในเชิงบวก และมีระดับความสัมพันธ์ที่ต่ำ นั้นหมายถึง การรู้เท่าทันสื่อละครโทรทัศน์ และความคิดเห็นต่อการเลียนแบบพฤติกรรมชายรักชาย เมื่อตัวแปรตัวใดตัวหนึ่งเพิ่มมากขึ้น ย่อมส่งผลต่อตัวแปรอีกตัวให้เพิ่มขึ้นตามด้วย และอาจเกิดปัญหาตามมาได้ว่า ในเมื่อมีความรู้เท่าทันสื่อแล้ว ทำไมยังคงมีความคิดเห็นต่อการเลียนแบบพฤติกรรมชายรักชายอีก สามารถอธิบายได้จากแนวคิดจิตวิทยาวัยรุ่นของดร.ก่อ สวัสดิ์พาณิชย์ (2519 อ้างถึงในพีรภา สุวรรณโชติ, 2551) ที่กล่าวว่า วัยรุ่นเป็นวัยที่มีการเรียนรู้มากที่สุด จะมีการเรียนรู้ค่านิยม วัฒนธรรมรวมทั้งเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ จากในสังคม ดังนั้น บุคคล องค์กรสังคม และสถาบันสังคมหลายอย่าง จึงมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของวัยรุ่น อาทิ ครอบครัว วัฒนธรรมของสังคม สังคมวัยรุ่น หรือกลุ่มเพื่อน และสื่อมวลชน

เยาวชน หรือวัยรุ่น อยู่ในวัยที่ต้องการการยอมรับจากกลุ่มเพื่อน จากสังคม และเริ่มเป็นวัยที่มีการเข้าสังคมมากขึ้น รูปแบบพฤติกรรมในการดำรงชีวิตจึงเริ่มมีการเปลี่ยนแปลง แต่ด้วยวุฒิภาวะประกอบกับประสบการณ์ที่น้อย การเลียนแบบจึงเป็นวิธีการที่เยาวชน หรือวัยรุ่นเลือกใช้เป็นแนวทางในการเปลี่ยนตัวเองจากวัยเด็กสู่วัยผู้ใหญ่ ทั้งนี้ การเลียนแบบที่เกิดขึ้นมักเป็นการเลียนแบบที่เกิดจากความตั้งใจ หรือมีสติ มีเหตุผลในการเลียนแบบ ซึ่งตรงกับแนวคิดของศรีเรือน แก้วกังวาน (2542) ที่กล่าวไว้ว่า ระดับการเลียนแบบบุคคลที่ตนนิยมชมชอบจะเพิ่มมากขึ้นในระย่วัยรุ่นมากกว่าในวัยเด็กเนื่องจาก

4. ความต้องการรู้จักตนเอง การมีบุคคลที่ตนนิยมชมชอบมาเป็นแบบอย่างให้ยึดถือ และเลียนแบบจะช่วยลดความขัดแย้งในด้านความไม่รู้จัก และไม่เข้าใจตนเอง
5. การแสวงหาแบบอย่างเพื่อดำเนินชีวิตแบบผู้ใหญ่ โดยผู้ที่วัยรุ่นนับถือว่าเป็นวีรบุรุษ (Hero/Model) นั้น มีได้มากกว่าหนึ่งคน ขึ้นอยู่กับความต้องการ บุคลิกภาพ ความใฝ่ฝัน สติปัญญา ตลอดจนอิทธิพลของครอบครัว และสถานภาพทางเศรษฐกิจสังคมด้วย อาจเป็นบุคคลที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ บุคคลในวรรณคดี ดารา นักแสดง นักกีฬาที่มีชื่อเสียง ฯลฯ การเลือกเลียนแบบบุคคลที่ตนนิยมชมชอบในวัยรุ่นจะแตกต่างจากวัยเด็กที่อาศัยความใกล้ชิดความเป็นแรงจูงใจในการเลียนแบบมาเป็นการใช้เหตุผล และอยู่ภายใต้อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน
6. การเลียนแบบบุคคลที่นิยมชมชอบของวัยรุ่นในปัจจุบัน เห็นได้จากการพยายามทำตัวเองให้เหมือนดารานักแสดงที่ตนชื่นชอบในแง่ต่าง ๆ อาทิ ทรงผม เสื้อผ้า และบุคลิกลักษณะ เป็นต้น

นอกจากนี้ อุปสรรคสำคัญต่อการรู้เท่าทันสื่อ อธิบายโดยใช้แนวคิดที่ว่าด้วย “the third person effect” หมายถึง การที่คนเรามักจะรู้สึกกว่า “ข่าวสารต่าง ๆ ที่ส่งผ่านมาทางสื่อ นั้น จะมีอิทธิพลต่อทัศนคติ และพฤติกรรมของบุคคลอื่นอย่างมาก แต่ไม่เกิดผล หรือไม่มีอิทธิพลต่อตัวเราแต่ประการใด” ทั้ง ๆ ที่ในความเป็นจริงแล้วนั้น เราอาจจะได้รับอิทธิพลจากสื่อ นั้นมากกว่าที่เราคาดคิดไว้ก็เป็นได้ (Severin and Tankard, Jr., 2001 อ้างถึงในอุณาโลม จันทร์รุ่งมณีกุล และคณะ , 2549)

ดังเช่นงานวิจัยของ Moran (2004 อ้างถึงในอุณาโลม จันทร์รุ่งมณีกุล และคณะ, 2549) ได้จัดสนทนากลุ่มกับเด็กวัยรุ่นเพศหญิง เกี่ยวกับผลกระทบจากพฤติกรรมกรเปิดรับโทรทัศน์ ผลการวิจัยชี้ให้เห็นถึงผลของ “the third person effect” อย่างชัดเจน คือกลุ่มตัวอย่างล้วนแล้วแต่มั่นใจในตัวเองว่า สื่อไม่มีอิทธิพลใด ๆ ต่อตัวเองเลย แต่ว่ามีอิทธิพลร้ายแรงต่อบุคคลอื่น กลุ่มตัวอย่างมักจะรู้สึกกว่า “เรารู้หมดแล้ว เรารู้ดีแล้ว” และ “เราฉลาดกว่าสื่อ”

อีกทั้ง ยังสามารถอธิบายด้วยทฤษฎีการรู้เท่าทันของ Potter (2005) ได้ดีกว่า จุดยืนส่วนตัว เป็นตัวกำหนดเป้าหมาย และแรงขับที่ก่อให้เกิดความต้องการ ความอยาก (Need) มีผลให้บุคคลนั้นพยายามไขว่ขวางให้ได้มาซึ่งสิ่งที่ต้องการ ประกอบกับเยาวชน หรือวัยรุ่นยังเป็นวัยที่มี

ประสบการณ์น้อย และมีความสามารถในการควบคุมตนเองอย่างมีสติได้ยากกว่าวัยผู้ใหญ่ เมื่อเยาวชนเกิดความต้องการ ย่อมพร้อมที่จะทำทุกอย่าง เพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งที่ต้องการ จึงเป็นสาเหตุที่ทำให้เยาวชนมีการรู้เท่าทันสื่อละครโทรทัศน์ แต่ยังคงมีการเลียนแบบเกิดขึ้น

ผู้วิจัยพบว่า ความคิดเห็นต่อความนิยมทางเพศชายรักชาย มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อการเลียนแบบพฤติกรรมชายรักชาย อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 เป็นความสัมพันธ์ในเชิงบวก และมีระดับความสัมพันธ์ที่ปานกลาง นั้นหมายถึง หมายถึง ความคิดเห็นต่อความนิยมทางเพศชายรักชาย และความคิดเห็นต่อการเลียนแบบพฤติกรรมชายรักชาย เมื่อตัวแปรตัวใดตัวหนึ่งเพิ่มมากขึ้น ย่อมส่งผลต่อตัวแปรอีกตัวให้เพิ่มขึ้นตามด้วย เนื่องจาก เมื่อกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อความนิยมทางเพศชายรักชายแล้วนั้น ย่อมที่จะมีการเรียนรู้รูปแบบ และพฤติกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับความเป็นชายรักชาย ซึ่งเป็นสิ่งที่ตนเองต้องการ และให้ความสนใจเพิ่มมากขึ้น ซึ่งสามารถอธิบายได้จากทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมที่ว่า กระบวนการเรียนรู้ทางสังคมแบ่งออกเป็น 4 ระยะ ดังนี้ (Albert Bandura, 1977)

5. **ระยะของการเรียนรู้โดยการสร้างความสนใจ (Attention Processes)** โดยมีองค์ประกอบหลักอยู่ 2 ประการ คือ สิ่งเร้าที่เป็นตัวต้นแบบ กับบุคลิกภาพของผู้รับสาร ซึ่งสิ่งเร้าที่ทำหน้าที่เป็นตัวแบบอาจแยกประเภทได้หลายระดับ ขึ้นอยู่กับความแข็งแกร่งของแรงจูงใจ และความสนใจที่บุคคลนั้นมีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งว่ามากน้อยแค่ไหน โดยความเกี่ยวพันกันระหว่างสิ่งเร้า นั้นกับสภาพแวดล้อม

6. **ระยะของการจดจำ (Retention Processes)** เป็นกระบวนการสำคัญในการที่ผู้รับสารเลือกสังเกต จำจดจำสารจากตัวแบบ โดยเฉพาะเมื่อตัวแบบนั้นให้แรงจูงใจอย่างสูงแก่ผู้รับสาร การเก็บบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับตัวต้นแบบเข้าสู่ความทรงจำเป็นไปโดยอาศัยระบบการสร้างตัวแทนสัญลักษณ์ ซึ่งประกอบด้วยระบบย่อย เช่น ระบบของการสร้างจินตนาการ หรือการจดจำลำดับภาพของเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องไว้ด้วยกัน ซึ่งทำให้บุคคลนั้นสามารถระลึกถึง หรือเรียกข้อมูลที่เก็บไว้มาใช้ได้ทันทีเมื่อประสบกับเหตุการณ์ที่มีลักษณะบางอย่างที่ใกล้เคียง หรือคล้ายคลึงกับสิ่งที่เห็นมาก่อน

7. **ระยะของการสร้างพฤติกรรม (Motor reproduction Processes)** คือ การแปลงตัวแทนสัญลักษณ์ในความทรงจำนั้นออกมาเป็นการกระทำที่เห็นว่าเหมาะสม ตัวแทนทางสัญลักษณ์นี้อาจหมายถึง คำพูด ภาพต่าง ๆ และเมื่อถูกเปลี่ยนเป็นการกระทำจะง่ายขึ้นต่อการเลียนแบบ

8. **ระยะของการจูงใจ และการเสริมแรง (Motivation Processes)** บุคคลไม่ว่าจะกระทำทุกสิ่งทุกอย่างที่ได้เรียนรู้ออกไปทั้งหมด พฤติกรรมที่ดูเหมือนจะนำไปใช้ได้โดยมีประสิทธิภาพกับบุคคลนั้นจะรับเอามาทำตามมากกว่าพฤติกรรมที่เห็นว่าจะนำไปสู่ผลลัพธ์ทางลบ ดังนั้น เมื่อตัวต้นแบบที่เยาวชนใช้ในการเลียนแบบตรง กับความคิดเห็นต่อความนิยมทางเพศส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง ย่อมเป็นแรงผลักดันให้เยาวชนคนนั้น ๆ มีความคิดเห็นต่อการเลียนแบบมากขึ้นเท่านั้น

ส่วนปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความคิดเห็นต่อการเลียนแบบพฤติกรรมชายรักชายในงานวิจัยชิ้นนี้ คือ ความคิดเห็นต่อความนิยมทางเพศ โดยมีอิทธิพลอยู่ที่ระดับ 0.161 หรือคิดเป็นร้อยละ 16.1 เนื่องจากการเลียนแบบพฤติกรรมชายรักชายนั้น เป็นกระบวนการการเรียนรู้รูปแบบพฤติกรรมจากการสังเกตพฤติกรรม และการกระทำของบุคคลอื่น ๆ โดยเฉพาะตัวต้นแบบที่เป็นสื่อละครโทรทัศน์ ประกอบกับความนิยมทางเพศที่มีอยู่เดิม ยิ่งเป็นแรงเสริมทำให้เกิดการเลียนแบบมากขึ้น โดยอธิบายได้จากทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของแบนดูราที่กล่าวไว้ว่า บุคคลจะมีการเรียนรู้ และสนใจในสิ่งที่ตรงกับความต้องการ ความสนใจของตนเอง โดยเฉพาะสิ่งเร้าที่เป็นตัวต้นแบบ กับบุคลิกภาพของผู้รับสาร ถ้าหากมีความคล้ายคลึงกันมาก ยิ่งส่งผลให้เกิดการเรียนรู้จดจำ และเกิดเป็นพฤติกรรมการเลียนแบบในที่สุด และเมื่อบุคคลนั้นมีความคิดเห็นต่อความนิยมทางเพศชายรักชาย บุคคลนั้นก็เริ่มเปิดรับข่าวสารที่มีความสอดคล้องกับความคิดเห็นต่อความนิยมทางเพศชายรักชายของตนเอง เพื่อตอบสนองความต้องการของตนเอง ซึ่งอธิบายได้จากทฤษฎีการเปิดรับสื่อ และการเปิดรับข่าวสารที่โจเซฟ ที คลอปเปอร์ (Klapper, J.T., 1960: 19-25 อ้างถึงในกลุ่มพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพ กองสุศึกษา กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ, 2547: Online) ได้กล่าวไว้ว่า กระบวนการเลือกรับข่าวสาร หรือเปิดรับข่าวสารเปรียบเสมือนเครื่องกรองข่าวสารในการรับรู้ของมนุษย์ ซึ่งประกอบด้วยกรกลั่นกรอง 4 ชั้นตามลำดับดังต่อไปนี้

1. **การเลือกเปิดรับ (Selective Exposure)** เป็นขั้นแรกในการเลือกช่องทางการสื่อสารบุคคลจะเลือกเปิดรับสื่อ และข่าวสารจากแหล่งสารที่มีอยู่ด้วยกันหลายแหล่ง เช่น การเลือกซื้อหนังสือพิมพ์ฉบับใดฉบับหนึ่ง เลือกเปิดวิทยุกระจายเสียงสถานีใดสถานีหนึ่งตามความสนใจและความต้องการของตน อีกทั้งทักษะและความชำนาญในการรับรู้ข่าวสารของคนเรานั้นก็ต่างกัน บางคนถนัดที่จะฟังมากกว่าอ่าน ก็จะชอบฟังวิทยุ ดูโทรทัศน์มากกว่าอ่านหนังสือ เป็นต้น

2. **การเลือกให้ความสนใจ (Selective Attention)** ผู้เปิดรับข่าวสารมีแนวโน้มที่จะเลือกสนใจข่าวจากแหล่งใดแหล่งหนึ่ง โดยมักเลือกตามความคิดเห็น ความสนใจของตน เพื่อสนับสนุนทัศนคติเดิมที่มีอยู่ และหลีกเลี่ยงสิ่งที่ไม่สอดคล้อง กับความรู้ความเข้าใจ หรือทัศนคติเดิมที่มีอยู่แล้ว เพื่อไม่ให้เกิดภาวะทางจิตใจที่ไม่สมดุล หรือมีความไม่สบายใจ ที่เรียกว่า ความไม่สอดคล้องทางด้านความเข้าใจ (Cognitive Dissonance)

3. **การเลือกรับรู้ และตีความหมาย (Selective Perception and Interpretation)** เมื่อบุคคลเปิดรับข้อมูลข่าวสารแล้ว ก็เชื่อว่ารับรู้ข่าวสารทั้งหมดตามเจตนารมณ์ของผู้ส่งสารเสมอไป เพราะคนเรามักเลือกรับรู้ และตีความหมายสารแตกต่างกันไป ตามความสนใจ ทัศนคติ ประสบการณ์ ความเชื่อ ความต้องการ ความคาดหวัง แรงจูงใจ สภาวะทางร่างกาย หรือสภาวะทางอารมณ์และจิตใจ ฉะนั้นแต่ละคนอาจตีความเฉพาะข่าวสารที่สอดคล้องกับลักษณะส่วนบุคคลดังกล่าว นอกจากจะทำให้ข่าวสารบางส่วนถูกตัดทิ้งไปยังมีการบิดเบือนข่าวสารให้มีทิศทางเป็นที่น่าพอใจของแต่ละบุคคลด้วย

4. **การเลือกจดจำ (Selective Retention)** บุคคลจะเลือกจดจำข่าวสารในส่วนที่ตรงกับความสนใจ ความต้องการ ทัศนคติ ฯลฯ ของตนเอง และมักจะลืม หรือไม่นำไปถ่ายทอดต่อในส่วนที่ตนเองไม่สนใจ ไม่เห็นด้วย หรือเรื่องที่ขัดแย้งค้ำกับความคิดของตนเอง ข่าวสารที่คนเราเลือกจดจำไว้นั้น มักมีเนื้อหาที่จะช่วยส่งเสริม หรือสนับสนุนความรู้สึกรู้สึกดี ทัศนคติ ค่านิยม หรือความเชื่อของแต่ละคนที่มีอยู่เดิมให้มีความมั่นคงชัดเจนยิ่งขึ้น และเปลี่ยนแปลงยากขึ้น เพื่อนำไปใช้เป็นประโยชน์ในโอกาสต่อไป ส่วนหนึ่งอาจนำไปใช้เมื่อเกิดความรู้สึกขัดแย้ง และมีสิ่งที่ทำให้ไม่สบายใจขึ้น

จากแผนภาพที่ 5.2 ยังไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับสื่อละครโทรทัศน์ และการรู้เท่าทันสื่อละครโทรทัศน์ ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 9 ที่ว่า การเปิดรับสื่อละครโทรทัศน์ มีความสัมพันธ์กับการรู้เท่าทันสื่อละครโทรทัศน์ โดยมี ความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำมาก เนื่องจากการเปิดรับสื่อละครโทรทัศน์นั้น นอกเหนือจากการศึกษาที่ตัวสื่อแล้ว ยังจำเป็นที่จะต้องศึกษาปัจจัยทางด้านผู้รับสารด้วย เช่น การรู้หนังสือ การศึกษา สภาพสังคม การติดต่อกับสังคมภายนอก เป็นต้น ซึ่ง Roger (1996 อ้างถึงในวิสาลักษณ์ สิทธิขุนทด, 2551) ได้อธิบายไว้ว่าการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับสื่อมวลชน กับตัวแปรอื่น ๆ ที่ส่งผลให้บุคคลมีคุณลักษณะของคนทันสมัยนั้น พบว่า การรู้หนังสือ การศึกษา สภาพสังคม การติดต่อกับสังคมภายนอก เป็นตัวแปรต้นที่จะนำไปสู่กระบวนการเปิดรับสื่อมวลชน และสิทธิวิรัตน์ น้อยสง่า (2540 อ้างถึงในวิสาลักษณ์ สิทธิขุนทด, 2551). ยังกล่าวว่า ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว และวิถีชีวิตประจำวัน มีผลต่อพฤติกรรมการเปิดรับสื่อของกลุ่มวัยรุ่น กล่าวคือ ครอบครัวที่มีฐานะดี ทำให้นักเรียนไม่จำเป็นต้องรับจ้างทำงาน เพื่อช่วยเหลือครอบครัว ทำให้มีเวลาในการเปิดรับสื่อมากขึ้นด้วย เมื่อมีการเปิดรับสื่อมากขึ้น ทำให้เกิดการเรียนรู้ มีประสบการณ์เพิ่มมากขึ้น ซึ่งจะปลูกฝังกลายเป็นการรู้เท่าทันสื่อในที่สุด Atkin (1973 อ้างถึงในวิสาลักษณ์ สิทธิขุนทด, 2551) ยังกล่าวว่าบุคคลที่มีการเปิดรับข่าวสารอย่างกว้างขวาง และมีทักษะในการแสวงหาข้อมูลอย่างมาก จะส่งผลให้บุคคลนั้น เป็นผู้มีความรู้เท่าทันสภาวะมากขึ้น สรุปได้ว่า การเปิดรับสื่อไม่เพียงแต่จะปลูกฝังความจริง ทักษะคิด ความเชื่อของบุคคลเท่านั้น แต่การเปิดรับสื่อยังช่วยเสริมสร้างทักษะการรู้เท่าทันด้วย

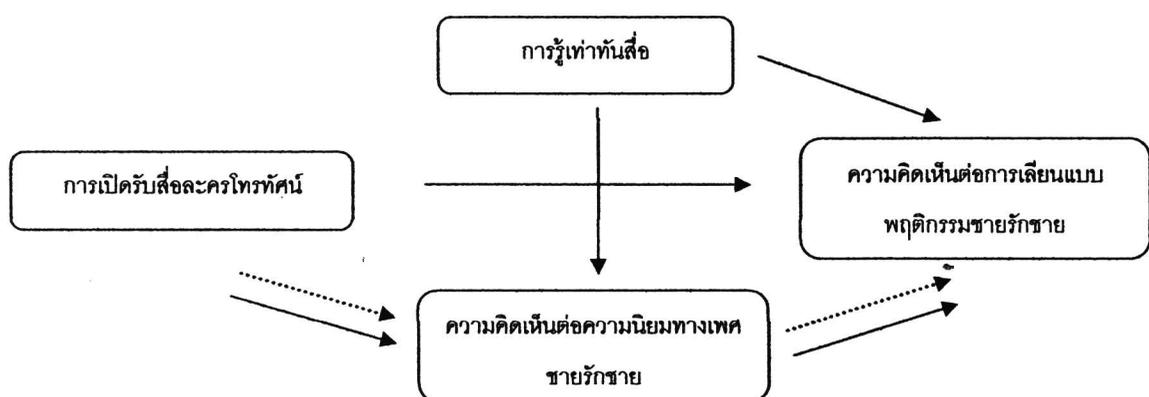
นอกจากนี้ยังมีปัจจัยในด้านอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อการเปิดรับสื่อละครโทรทัศน์ของกลุ่มตัวอย่าง เช่น ปัจจัยทางด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ปัจจัยพฤติกรรมการอ่าน ปัจจัยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่อการเปิดรับสื่อของวัยรุ่น หรือแม้แต่ปริมาณการส่งเสริมการเรียนการสอนการรู้เท่าทันสื่อของเด็กในโรงเรียน ซึ่งแน่นอนว่าย่อมส่งผลกระทบต่อการรู้เท่าทันสื่อละครโทรทัศน์ด้วย ตามที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น

ดังนั้น จากผลการทดสอบสมมติฐานในข้อที่ 12 จะสามารถสรุปได้ดังนี้

1. การเปิดรับสื่อละครโทรทัศน์ เป็นตัวแปรทางตรงที่มีผลต่อความคิดเห็นต่อการเลียนแบบพฤติกรรมชายรักชายของเยาวชน
2. การรู้เท่าทันสื่อละครโทรทัศน์ เป็นตัวแปรทางตรงที่มีผลต่อความคิดเห็นต่อการเลียนแบบพฤติกรรมชายรักชายของเยาวชน
3. ความคิดเห็นต่อความนิยมทางเพศ เป็นตัวแปรทั้งทางตรง และทางอ้อม ที่มีผลต่อความคิดเห็นต่อการเลียนแบบพฤติกรรมชายรักชายของเยาวชน

ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัย ในสมมติฐานข้อที่ 11 ที่ว่า ความคิดเห็นต่อความนิยมทางเพศเป็นตัวแปรที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด ในการอธิบายความคิดเห็นต่อการเลียนแบบพฤติกรรมชายรักชายของเยาวชน และมีค่าสัมประสิทธิ์การทำนาย (r^2) เท่ากับ 0.206 นั้นหมายถึง การเปิดรับสื่อละครโทรทัศน์ การรู้เท่าทันสื่อละครโทรทัศน์ และความคิดเห็นต่อความนิยมทางเพศ ร่วมกันส่งผลต่อความคิดเห็นต่อการเลียนแบบพฤติกรรมชายรักชาย คิดเป็นร้อยละ 20.6 และสามารถสรุปเป็นแผนภาพได้ดังนี้

แผนภาพที่ 5.3 แสดงความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของการเปิดรับสื่อละครโทรทัศน์ การรู้เท่าทันสื่อละครโทรทัศน์ และความคิดเห็นต่อความนิยมทางเพศชายรักชาย ที่มีผลต่อความคิดเห็นต่อการเลียนแบบพฤติกรรมชายรักชายของเยาวชน

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. จากการวิจัยครั้งนี้ ทำให้ทราบความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ ในการวิจัย ที่ชี้ให้เห็นถึงข้อบกพร่องทางการสื่อสารของตัวแปรการเปิดรับสื่อละครโทรทัศน์ กับความรู้เท่าทันสื่อละครโทรทัศน์ของเยาวชน ที่มีผลต่อความคิดเห็นต่อการเลียนแบบพฤติกรรมชายรักชายของเยาวชน ผู้วิจัยมองว่า ทักษะการรู้เท่าทันสื่อของเยาวชนยังไม่ได้รับการสนับสนุนเท่าที่ควร ทั้งจากภาครัฐ และผู้ประกอบการ ซึ่งการรู้เท่าทันสื่อเป็นทักษะสำคัญที่จะช่วยเสริมสร้างภูมิคุ้มกันให้กับเยาวชน ป้องกันไม่ให้ไขว้เขว และมีการดำเนินชีวิตไปในทางที่เหมาะสม เพื่อเติบโตใหญ่เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ ดังนั้น ภาครัฐควรที่จะบรรจุการรู้เท่าทันสื่อในหลักสูตรการเรียนการสอนให้เป็นกิจลักษณะมากกว่านี้

2. ควรศึกษาประเด็นการวิจัยนี้ซ้ำ โดยศึกษาตัวแปรอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อตัวแปรในงานวิจัยนี้ อาทิ การรู้หนังสือ การศึกษา สภาพสังคม การติดต่อกับสังคมภายนอก ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว และวิถีชีวิตประจำวัน ปัจจัยทางด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ปัจจัยพฤติกรรมการอ่าน ปัจจัยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่อการเปิดรับสื่อของวัยรุ่น และปริมาณการส่งเสริมการเรียนการสอนการรู้เท่าทันสื่อของเด็กในโรงเรียน เป็นต้น เพื่อให้ได้ข้อสรุปที่มีความชัดเจน และครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยในอนาคต

1. ในงานวิจัยนี้ได้ทำการศึกษา การเปิดรับสื่อละครโทรทัศน์ที่มีบริบทชายรักชาย โดยมีขอบเขตอยู่เพียงละครโทรทัศน์ของประเทศไทยเท่านั้น ซึ่งในปัจจุบันนี้กระแสของละครซีรีส์เกาหลี ญี่ปุ่นมาแรงเป็นอย่างมาก ดังนั้น ในการวิจัยครั้งต่อไป จึงควรที่จะศึกษาการเปิดรับสื่อละครซีรีส์เกาหลี ญี่ปุ่นด้วย เพื่อนำผลการวิจัยมาเปรียบเทียบ หรือหาความสัมพันธ์ในการทำความเข้าใจพฤติกรรมการเปิดรับประเภทละครโทรทัศน์ของเยาวชนมากยิ่งขึ้น

2. ควรศึกษาความนิยมทางเพศในสื่ออื่น ๆ เช่น หนังสือพิมพ์ นิตยสาร เป็นต้น เพื่อนำผลการวิจัยมาเปรียบเทียบ และเข้าใจรูปแบบการนำเสนอบริบทชายรักชายผ่านสื่อต่าง ๆ มากขึ้น

3. ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรที่จะศึกษาปัจจัยด้านต่าง ๆ ของเยาวชนให้ลึกซึ้ง และเพิ่มช่วงอายุของเยาวชนให้กว้างกว่านี้ หรือช่วงอายุอื่น ๆ นอกเหนือจากนี้ อาทิ อายุ 0-12 ปี และอายุ 18-25 ปีขึ้นไป เพื่อจะได้เข้าใจธรรมชาติ และความเป็นไปของเยาวชน และนำผลวิจัยที่ได้มาใช้ในการวางแผน และปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนเรื่องเพศศึกษา และการรู้เท่าทันสื่อต่อไป
4. ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรที่จะศึกษาปัจจัยทางด้านผู้รับสารร่วมด้วย อาทิ ปัจจัยทางด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ปัจจัยพฤติกรรมการอ่าน ปัจจัยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่อการเปิดรับสื่อของวัยรุ่น ปริมาณการส่งเสริมการเรียนการสอนการรู้เท่าทันสื่อของเด็กในโรงเรียน การรู้หนังสือ การศึกษา สภาพสังคม การติดต่อกับสังคมภายนอก ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว ซึ่งสามารถอธิบายความสัมพันธ์ของการเปิดรับสื่อละครโทรทัศน์ และการรู้เท่าทันสื่อละครโทรทัศน์ได้ชัดเจนขึ้น
5. ในการวิจัยครั้งต่อไป อาจจะทำการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพกับกลุ่มเยาวชนที่เป็นชายรักชายเลย เพื่อเพิ่มความชัดเจนของข้อมูล และให้ได้ผลการวิจัยที่มีความละเอียดลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น